

PROJEKT STANDARDU

**DOBROWOLNE ESRS DLA MAŁYCH I
ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW
NIENOTOWANYCH NA GIEŁDZIE
(VSME ESRS)**

STYCZEŃ 2024

Tłumaczenie przygotowane na zlecenie Krajowej Izby Gospodarczej

Kwiecień 2024

UWAGI MOŻNA SKŁADAĆ DO 21 MAJA 2024 R.

Zastrzeżenie

Projekt dobrowolnego standardu dla małych i średnich przedsiębiorstw nienotowanych na giełdzie (Projekt standardu VSME) został opublikowany przez EFRAG wyłącznie w celu zgłaszania uwag i towarzyszy mu Uzasadnienie wniosków dotyczące VSME. EFRAG nie ponosi żadnej odpowiedzialności za treść lub jakiegokolwiek bezpośrednio, pośrednio lub dodatkowe konsekwencje lub szkody wynikające z zastosowania się do porad lub wskazówek przedstawionych w niniejszym dokumencie. Informacje zawarte w niniejszej publikacji nie stanowią porady i nie powinny zastępować usług odpowiednio wykwalifikowanego specjalisty.

W jaki sposób przekazać uwagi dotyczące niniejszego projektu standardu?

Uwagi należy zgłaszać do 21 maja 2024 r., wypełniając kwestionariusz dostępny **tutaj**. Aby uzyskać kwestionariusz w formacie PDF, kliknij **tutaj**. Wszystkie komentarze będą publicznie dostępne i opublikowane na naszej stronie internetowej pod adresem **www.efrag.org**, chyba że respondent zwróci się z prośbą o zachowanie poufności.

O EFRAG

Misją EFRAG jest działanie w europejskim interesie publicznym, zarówno w zakresie sprawozdawczości finansowej, jak i sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju, rozwijając i propagując europejskie poglądy w dziedzinie sprawozdawczości przedsiębiorstw. EFRAG wykorzystuje dotychczasowe osiągnięcia i przyczynia się do postępu w zakresie sprawozdawczości przedsiębiorstw. W ramach działań związanych ze sprawozdawczością w zakresie zrównoważonego rozwoju EFRAG zapewnia Komisji Europejskiej doradztwo techniczne w formie projektu europejskich standardów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (ESRS) opracowanych w ramach rzetelnej i należytej procedury i wspiera skuteczne wdrażanie ESRS. W trakcie całego procesu tworzenia standardów EFRAG pozyskuje informacje od wszystkich zainteresowanych stron i uzyskuje dowody na temat specyficznych europejskich uwarunkowań. Jej kompetencje opierają się na doskonałości, przejrzystości, zarządzaniu, należytych procedurach, odpowiedzialności publicznej i przywództwie merytorycznym. Dzięki temu EFRAG może wypowiadać się w sposób przekonujący, wyraźny i spójny i może być uznawany za europejski głos w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw i podmiot przyczyniający się do globalnego postępu w dziedzinie sprawozdawczości przedsiębiorstw.

EFRAG jest podmiotem finansowanym przez Unię Europejską w ramach Programu Wspólnego Rynku, w którym uczestniczą kraje EFTA-EOG (Norwegia, Islandia i Liechtenstein), a także Kosowo. Wszelkie poglądy i opinie wyrażone w niniejszym dokumencie stanowią jednak wyłącznie poglądy i opinie autora (autorów) i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej lub krajów uczestniczących w Programie Wspólnego Rynku. Ani Unia Europejska, ani Komisja Europejska, ani kraje uczestniczące w Programie Wspólnego Rynku nie mogą ponosić za nie odpowiedzialności.

© 2024 EFRAG Wszelkie prawa zastrzeżone. Prawa do powielania i wykorzystywania są ściśle ograniczone. Aby uzyskać więcej szczegółowych informacji, prosimy o kontakt na adres **efragsecretariat@efrag.org**

Spis treści

Cel niniejszego [projektu] Standardu i jednostki, do których ma on zastosowanie	6
Moduły składające się na niniejszy [projekt] Standardu.....	7
Zasady przygotowania sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju (Moduł Podstawowy, Moduł Opisowy – PAT, Moduł ujawnień informacji dla Partnerów Biznesowych)	7
Moduł Podstawowy.....	9
Ujawnienie B 1 – Podstawa sporządzenia	9
Ujawnienie B 2 – Praktyki w zakresie przejścia na bardziej zrównoważoną gospodarkę	9
Podstawowe wskaźniki – Środowisko.....	10
B 3 – Energia i emisje gazów cieplarnianych.....	10
B 4 – Zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby	10
B 5 – Bioróżnorodność	10
B 6 – Woda.....	11
B 7 – Wykorzystanie zasobów, gospodarka o obiegu zamkniętym i gospodarowanie odpadami	11
Podstawowe wskaźniki – Kwestie społeczne.....	11
B 8 – Pracownicy – Ogólna charakterystyka.....	11
B 9 – Pracownicy – Bezpieczeństwo i higiena pracy	11
B 10 – Pracownicy – Wynagrodzenia, rokowania zbiorowe i szkolenia	11
B 11 – Pracownicy w łańcuchu wartości, dotknięte społeczności, konsumenci i użytkownicy końcowi	12
Podstawowe wskaźniki – Prowadzenie działalności gospodarczej.....	12
B 12 – Wyroki skazujące i grzywny za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw.....	12
Zasady przygotowania sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju (moduł opisowy – PAT, moduł ujawnień informacji dla partnerów biznesowych).....	13
Zasady istotności stosowane podczas przygotowywania modułu opisowego – PAT i modułu ujawnień informacji dla partnerów biznesowych	14
Istotność oddziaływania	14
Istotność finansowa	15
Zainteresowane strony i ich znaczenie dla procesu analizy istotności.....	15
Moduł Opisowy – polityki, działania i cele (PAT)	16
Ujawnienie N 1 – Strategia: model biznesowy i strategia zrównoważonego rozwoju – powiązane inicjatywy	16
Ujawnienie N 2 – Istotne kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem	16
Ujawnienie N 3 – Zarządzanie istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem	16
Ujawnienie N 4 – Kluczowe zainteresowane strony.....	17
Ujawnienie N 5 – Rządzenie: obowiązki w odniesieniu do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem....	17
Moduł ujawnień informacji dla partnerów biznesowych	18
Ujawnienie BP 1 – Przychody z niektórych sektorów	19
Ujawnienie BP 2 – Wskaźnik różnicowania organu zarządzającego pod względem płci	19
Ujawnienie BP 3 – Cel redukcji emisji gazów cieplarnianych.....	19
Ujawnienie BP 4 – Plan przejścia dotyczący łagodzenia zmiany klimatu	19
Ujawnienie BP 5 – Ryzyko fizyczne wynikające ze zmiany klimatu	19
Ujawnienie BP 6 – Wskaźnik odpadów niebezpiecznych lub odpadów promieniotwórczych	20
Ujawnienie BP 7 – Dostosowanie do międzynarodowo uznanych instrumentów.....	20
Ujawnienie BP 8 – Procesy nadzorowania przestrzegania zasad i mechanizmy przeciwdziałania przypadkom naruszeń	20
Ujawnienie BP 9 – Naruszenia Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych lub Wytycznych ONZ (w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz w Międzynarodowej karcie praw człowieka).....	20
Ujawnienie BP 10 – Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym.....	20
Ujawnienie BP 11 – Liczba praktykantów	21
Moduł podstawowy: Wskazówki	21

Projekt standardu VSME

Wskaźniki z zakresu ochrony środowiska.....	21
Wskaźniki dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej.....	39
Moduł ujawnień informacji dla partnerów biznesowych: Wskazówki	40
Rządzenie – wskaźniki dotyczące modelu biznesowego	40
Wskaźniki z zakresu ochrony środowiska.....	40
Wskaźniki społeczne	42
Dodatek A: Definicje terminów.....	43
Dodatek B: Wykaz kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem	50
Dodatek C – przeznaczony dla uczestników rynku finansowego, którzy są użytkownikami informacji opracowanych przy użyciu niniejszego [projektu] Standardu.....	53

Cel niniejszego [projektu] Standardu i jednostki, do których ma on zastosowanie

1. Celem niniejszego dobrowolnego [projektu] Standardu jest zapewnienie wsparcia dla mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw w następujących obszarach:
 - (a) przyczynianie się do powstania bardziej zrównoważonej gospodarki sprzyjającej zaangażowaniu społecznemu;
 - (b) poprawa zarządzania w zakresie kwestii zrównoważonego rozwoju, które ich dotyczą, tj. wyzwań środowiskowych i społecznych, takich jak zanieczyszczenie, zdrowie i bezpieczeństwo pracowników. Będzie to sprzyjać wzrostowi ich konkurencyjności i zwiększy ich odporność w perspektywie krótko-, średnio- i długoterminowej;
 - (c) zapewnianie informacji, które umożliwią spełnienie wymogów dotyczących dostarczenia danych dla pożyczkodawców/kredytodawców i inwestorów, ułatwiając w ten sposób jednostkom dostęp do finansowania;
 - (d) zapewnianie informacji, które umożliwią zaspokojenie potrzeb dużych przedsiębiorstw, które wymagają od swoich dostawców informacji na temat zrównoważonego rozwoju.
2. Niniejszy [projekt] Standardu ma charakter dobrowolny i ma zastosowanie do jednostek, których papiery wartościowe nie są dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym w Unii Europejskiej (nie są notowane na giełdzie). [Art. 3 dyrektywy 2013/34/UE] definiuje i wyróżnia trzy kategorie małych i średnich przedsiębiorstw w oparciu o wartość ich sumy bilansowej, przychodów netto ze sprzedaży i średniej liczby zatrudnionych **pracowników** w roku obrotowym.
 - (a) Jednostka jest mikrojednostką, jeżeli nie przekracza dwóch z następujących progów:
 - i. suma bilansowa: 350 000 EUR,
 - ii. przychody netto ze sprzedaży: 700 000 EUR, oraz
 - iii. liczba pracowników: 10.
 - (b) Jednostka jest małą jednostką, jeżeli nie przekracza dwóch z następujących progów:
 - i. suma bilansowa: 4 000 000 EUR,
 - ii. przychody netto ze sprzedaży: 8 000 000 EUR, lub
 - iii. średnia liczba zatrudnionych: 50.
 - (c) Jednostka jest średnią jednostką, jeżeli nie przekracza dwóch z następujących progów:
 - i. suma bilansowa: 20 000 000 EUR,
 - ii. przychody netto ze sprzedaży: 40 000 000 EUR, oraz
 - iii. liczba pracowników: 250.

(od red.: Aktualne progi wyznacza DYREKTYWA DELEGOWANA KOMISJI (UE) 2023/2775 z dnia 17 października 2023 r. zmieniająca dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/34/UE w odniesieniu do dostosowania kryteriów wielkości przedsiębiorstwa dla mikro-, małych, średnich i dużych jednostek lub grup

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302775)
3. Jednostki te nie są objęte zakresem dyrektywy w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD), ale zachęca się je do korzystania z niniejszego [projektu] Standardu w celu przygotowania i udostępnienia informacji na temat zrównoważonego rozwoju wszystkim stronom, których mogą one dotyczyć. Niniejszy [projekt] Standardu obejmuje te same kwestie zrównoważonego rozwoju, co europejskie standardy sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (ESRS) dla dużych przedsiębiorstw. Opiera się on jednak na kluczowym pojęciu proporcjonalności, a zatem uwzględnia podstawowe cechy mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Mikroprzedsiębiorstwa mogą stosować tylko niektóre części niniejszego [projektu] Standardu, jak podkreślono w pkt 5 (a).
4. Przy opracowywaniu niniejszego [projektu] Standardu starannie rozważono spójność z ESRS dla dużych przedsiębiorstw, z myślą o określeniu proporcjonalnych wymogów. Niniejszy [projekt]

Standardu nie ma mocy obowiązującej, w przeciwieństwie do ESRS dla dużych przedsiębiorstw. Zapewnia on jednostkom, które nie są objęte zakresem CSRD (zob. pkt 2), narzędzie do sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju, które mogą stosować na zasadzie dobrowolności.

Moduły składające się na niniejszy [projekt] Standardu

5. Niniejszy [projekt] Standardu składa się z trzech modułów, które jednostka może wykorzystać jako podstawę do sporządzenia sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju:
- (a) **Moduł Podstawowy:** Ujawnienia B 1, B 2 oraz Podstawowe wskaźniki (B 3–B 12). Moduł ten określa podejście docelowe dla mikroprzedsiębiorstw i stanowi minimalny wymóg dla innych jednostek. Analiza istotności nie jest wymagana, jednak ujawnienia B 3–B 12 należy przedstawić, jeżeli mają one zastosowanie do okoliczności właściwych dla jednostki.
 - (b) **Moduł Opisowy – polityki, działania i cele (PAT, z ang. Policies, Actions and Targets):** Moduł ten określa ujawnienia informacji o charakterze opisowym (N1–N5) dotyczących polityk, działań i celów (PAT), które należy przedstawiać w uzupełnieniu do ujawnień B 1–B 12, o ile jednostka je uwzględnia. Stosowanie tego modułu sugeruje się jednostkom, które sformalizowały i wdrożyły polityki, działania i cele. Przedstawienie analizy istotności jest wymagane w celu ujawnienia, które w kwestii zrównoważonego rozwoju w dodatku B są istotne dla działalności i organizacji jednostki (zob. Zasady istotności).
 - (c) **Moduł ujawnień informacji dla Partnerów Biznesowych (BP, z ang. Business Partners):** Określa on zestaw danych, które należy uwzględnić w sprawozdaniu oprócz ujawnień B 1–B 12 i których prawdopodobnie będą dotyczyć wnioski i zapytania o przekazanie danych składane przez kredytodawców, inwestorów i klientów korporacyjnych jednostki. Przedstawienie analizy istotności jest wymagane w celu ujawnienia, które z kwestii zrównoważonego rozwoju w dodatku B są istotne dla działalności i organizacji jednostki (zob. Zasady istotności). Jeśli jednostka przygotowuje również moduł opisowy – PAT, istotne kwestie są ujawniane tylko raz.

W pkt 21 przedstawiono dostępne opcje przygotowania sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju z wykorzystaniem niniejszego [projektu] Standardu poprzez przyjęcie jednego lub kilku wymienionych modułów. Po wybraniu modułu należy stosować się do niego w całości (z zastrzeżeniem marginesu elastyczności zgodnie z pkt 19), przekazując w każdym ujawnieniu informacje, które mają zastosowanie do okoliczności właściwych dla jednostki lub są uważane za istotne dla działalności i organizacji jednostki.

6. Zastosowanie modułu podstawowego jest warunkiem wstępnym do zastosowania modułu opisowego – PAT lub modułu ujawnień informacji dla partnerów biznesowych.
7. Dodatek A *Definicje terminów* zawiera definicje pojęć użytych w niniejszym [projekcie] Standardu. W całym Projekcie standardu VSME terminy zdefiniowane w glosariuszu definicji (dodatek A) zapisano **pogrubioną kursywą**, z wyjątkiem sytuacji, w których w tym samym akapicie zdefiniowany termin został użyty więcej niż raz.

Zasady przygotowania sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju (Moduł Podstawowy, Moduł Opisowy – PAT, Moduł ujawnień informacji dla Partnerów Biznesowych)

8. Niniejsza część zawiera zasady, które należy stosować, gdy jednostka przygotowuje sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju z zastosowaniem któregośkolwiek z trzech modułów opisanych powyżej.

Zgodność z niniejszym Standardem

9. Niniejszy [projekt] Standardu określa wymogi, które umożliwiają jednostce przekazanie odpowiednich informacji na temat:
 - (a) w jaki sposób jej działalność miała i może mieć negatywny wpływ na ludzi lub środowisko; oraz
 - (b) które kwestie środowiskowe i społeczne i w jaki sposób wpływają lub mogą wpłynąć na jej sytuację finansową, wyniki i przepływy pieniężne.
10. Sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju powinno przedstawiać informacje, które są odpowiednie, wiarygodne, porównywalne, zrozumiałe i możliwe do zweryfikowania.
11. W zależności od rodzaju działalności prowadzonej przez jednostkę, przedstawienie dodatkowych informacji (wskaźników lub ujawnień informacji o charakterze opisowym), które nie są objęte niniejszym [projektem] Standardu, jest właściwe w celu ujawnienia kwestii, które występują powszechnie w sektorze jednostki, ponieważ wspiera to przygotowanie odpowiednich / istotnych, wiarygodnych, porównywalnych, zrozumiałych i możliwych do zweryfikowania informacji.

Przygotowywanie danych na zasadzie skonsolidowanej

12. Jeśli jednostka jest spółką dominującą w grupie kapitałowej, zaleca się, aby przygotowywała sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju w ujęciu skonsolidowanym, z uwzględnieniem informacji o swoich spółkach zależnych.

Termin i miejsce publikacji sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju

13. Sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju jest przygotowywane corocznie. Powinno być dostępne do publikacji w tym samym terminie co sprawozdanie finansowe, o ile jest ono sporządzane.
14. Jednostka może przedstawić swoje sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju w oddzielnej sekcji sprawozdania zarządu, jeśli jest ono wymagane przez mające zastosowanie przepisy ustawowe i wykonawcze lub jeśli sprawozdanie zarządu jest przygotowywane dobrowolnie. W przeciwnym wypadku jednostka może przedstawić swoje sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju w innym dokumencie.
15. Aby uniknąć powtórnej publikacji tych samych informacji, w sprawozdaniu w zakresie zrównoważonego rozwoju jednostka może zamieścić odniesienie do ujawnień opublikowanych w innych dokumentach, do których dostęp można uzyskać w tym samym czasie co do sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Informacje niejawne i szczególnie chronione oraz informacje na temat własności intelektualnej, know-how lub wyników innowacji

16. W przypadku, gdy ujawnienia informacji, o których mowa w niniejszym [projekcie] Standardu, wymagałoby ujawnienia informacji niejawnych lub **informacji szczególnie chronionych**, wówczas jednostka może pominąć takie informacje, nawet jeśli są one uważane za istotne. Jednostka może pominąć takie informacje niejawne lub szczególnie chronione, jeśli:
 - (a) taka informacja ma wartość handlową dlatego, że jest poufna; oraz
 - (b) jej publikacja prawdopodobnie będzie mieć niekorzystny wpływ na wyniki finansowe lub sytuację jednostki.

Jeśli jednostka zdecyduje się pominąć takie informacje, po prostu składa oświadczenie, w którym stwierdzi ten fakt, zgodnie z ujawnieniem B 1 (zob. pkt 21).

Moduł Podstawowy

17. Jednostka informuje o kwestiach z zakresu środowiska naturalnego, społeczeństwa i **prowadzenia działalności gospodarczej** z zastosowaniem poniższych ujawnień B 1–B 12. W sprawozdaniu powinny znaleźć się informacje porównawcze dotyczące poprzedzającego roku, z wyjątkiem wskaźników ujawnianych po raz pierwszy. Prezentowanie informacji porównawczych rozpoczyna się w drugim roku publikacji sprawozdań i kontynuowane jest w kolejnych latach.
18. Jednostka raportuje ujawnienia B 1 do B 12 i nie jest wymagana analiza istotności. Niektóre ujawnienia mają zastosowanie tylko w określonych okolicznościach. W szczególności poniższe instrukcje wskazują, że w takich okolicznościach odpowiednie informacje należy przedstawiać tylko wtedy, gdy jednostka uzna je za „mające zastosowanie”, a więc wtedy, gdy dotyczą one danej jednostki. W przypadku pominięcia jednego z tych ujawnień przyjmuje się, że nie ma ono zastosowania.
19. W uzupełnieniu do wskaźników od B 3 do B 12 jednostka może przedstawiać dodatkowe informacje jakościowe lub ilościowe, stosownie do przypadku, zgodnie z pkt. 11. Jednostka, która chce przedstawić bardziej kompleksowe informacje, może również zintegrować wymagane wskaźniki od B 3 do B 12 z ujawnianymi informacjami, wybierając je z modułu opisowego – PAT lub z modułu ujawnień informacji dla partnerów biznesowych.
20. Instrukcje wspierające przygotowanie wskaźników B 3 do B 12 są dostępne we wskazówkach dotyczących modułu podstawowego, które znajdują się na stronach od 19 do 34 niniejszego [projektu] Standardu (*od tłum. – odniesienia do stron dokumentu w j. angielskim*).

Ujawnienie B 1 – Podstawa sporządzania

21. Jednostka ujawnia następujące informacje:
 - (a) którą z poniższych opcji wybrała przy przygotowywaniu swojego sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju z zastosowaniem niniejszego [projektu] Standardu:
 - i. OPCJA A: Moduł podstawowy (tylko);
 - ii. OPCJA B: Moduł podstawowy i moduł opisowy – PAT;
 - iii. OPCJA C: Moduł podstawowy i moduł ujawnień informacji dla partnerów biznesowych; lub
 - iv. OPCJA D: Moduł podstawowy, moduł opisowy – PAT i moduł ujawnień informacji dla partnerów biznesowych;
 - (b) czy sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju zostało sporządzone w ujęciu skonsolidowanym (tj. sprawozdanie zawiera informacje dotyczące jednostki i jej spółek zależnych), czy w ujęciu jednostkowym (tj. sprawozdanie ogranicza się wyłącznie do informacji dotyczących jednostki); oraz
 - (c) wykaz podmiotów zależnych objętych skonsolidowanym sprawozdaniem w zakresie zrównoważonego rozwoju, wraz z adresami ich siedzib¹.

Ujawnienie B 2 – Praktyki w zakresie przejścia na bardziej zrównoważoną gospodarkę

22. Jednostka może krótko opisać konkretne praktyki mające na celu przejście na bardziej zrównoważoną gospodarkę, jeżeli je stosuje. Takie praktyki obejmują działania podejmowane przez jednostkę w celu zmniejszania negatywnych oddziaływań i zwiększania pozytywnych oddziaływań na ludzi i środowisko, aby przyczynić się do bardziej zrównoważonej gospodarki. W tym kontekście praktyki nie obejmują działań filantropijnych (np. darowizn), ale przykładowo inicjatywy mające na celu poprawę warunków pracy i zapewnienie równego traktowania w miejscu

¹ Adres siedziby jest oficjalnym adresem jednostki. Przedstawienie adresu siedziby jest wymogiem prawnym i znajduje się on w domenie publicznej.
Styczeń 2024 r.

pracy, **szkoleń** w zakresie zrównoważonego rozwoju dla pracowników jednostki, współpracę z uniwersytetami w ramach projektów związanych ze zrównoważonym rozwojem, wysiłki na rzecz ograniczania zużycia wody i energii elektrycznej przez jednostkę lub zapobieganie zanieczyszczeniom, a także inicjatywy mające na celu poprawę bezpieczeństwa produktów. Ujawnienie to nie ma zastosowania, gdy jednostka przygotowuje sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju z zastosowaniem modułu opisowego – PAT.

Podstawowe wskaźniki – Środowisko

B 3 – Energia i emisje gazów cieplarnianych

23. Jednostka informuje o swoim wpływie na klimat, ujawniając poziom zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych zgodnie z wymogami określonymi w poniższych punktach.
24. Jednostka ujawnia informacje o całkowitym zużyciu energii w MWh w podziale na:
 - (a) paliwa kopalne; oraz
 - (b) energię elektryczną, według danych zawartych w rachunkach za media, wraz z podziałem na źródła odnawialne i nieodnawialne, o ile taka informacja jest dostępna.
25. Jednostka ujawnia swoje szacunkowe **emisje gazów cieplarnianych brutto** w tonach ekwiwalentu dwutlenku węgla (t CO₂e) z uwzględnieniem wymogów GHG Protocol Corporate Standard (Standard raportowania emisji gazów cieplarnianych na potrzeby rachunkowości i sprawozdawczości), w tym:
 - (a) emisje gazów cieplarnianych zakresu 1 w t CO₂e (ze źródeł, które stanowią własność jednostki lub są przez nią zarządzane) – emisje bezpośrednie; oraz
 - (b) emisje gazów cieplarnianych zakresu 2 według metody opartej na lokalizacji (ang. location-based) w t CO₂e (tj. emisje pośrednie z wytwarzania energii kupowanej od dostawcy mediów, patrz pkt. 99).

B 4 – Zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby

26. W przypadkach gdy dotyczy to jednostki, to jednostka ujawnia, zanieczyszczenia (wraz z odpowiednimi ilościami), które emituje do powietrza, wody i gleby w ramach własnej działalności, które na mocy prawa ma obowiązek zgłaszać właściwym organom (np. na mocy dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych i Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń) lub które już zgłasza zgodnie z systemem zarządzania środowiskowego, takim jak system ekzarządzania i audytu (EMAS). Jeżeli informacje te są już publicznie dostępne, jednostka może alternatywnie zamieścić odniesienie do dokumentu, w którym są one przedstawione, na przykład poprzez podanie odpowiedniego linku URL lub osadzenie hiperłącza.

B 5 – Bioróżnorodność

27. Jednostka ujawnia, w przypadkach gdy jej to dotyczy, wskaźniki związane z jej oddziaływaniem na **różnorodność biologiczną**, ekosystemy i **sposób użytkowania gruntów** zgodnie z informacjami zawartymi w poniższych punktach.
28. Jednostka ujawnia liczbę i powierzchnię (w hektarach) lokalizacji posiadanych, dzierżawionych lub zarządzanych na **obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności** lub w ich pobliżu.
29. Jednostka może ujawniać wskaźniki dotyczące **sposobu użytkowania gruntów**, takie jak:
 - (a) całkowite użytkowanie gruntów;
 - (b) całkowite **powierzchnie nieprzepuszczalne**;
 - (c) całkowity **obszar ukierunkowany na naturę** w danej lokalizacji; oraz

- (d) całkowity **obszar ukierunkowany na naturę** poza danym obiektem.

B 6 – Woda

30. Jednostka ujawnia swój całkowity **pobór wody**, tj. ilość wody pobranej w granicach organizacji (lub zakładu); ponadto jednostka powinna odrębnie przedstawiać ilość wody pobranej w lokalizacjach znajdujących się na obszarach o znacznym deficycie wody.
31. W stosownych przypadkach jednostka ujawnia swoje **zużycie wody** obliczone jako różnica między **poborem wody** a zrzutem wody z procesów produkcyjnych.

B 7 – Wykorzystanie zasobów, gospodarka o obiegu zamkniętym i gospodarowanie odpadami

32. Jednostka ujawnia, w jaki sposób zarządza wykorzystaniem zasobów, swoje praktyki gospodarowania odpadami oraz czy stosuje **zasady gospodarki o obiegu zamkniętym**.
33. Ujawniane informacje obejmują:
- (a) jeśli jednostka prowadzi procesy produkcyjne, budowlane i/lub pakowania: zawartość materiałów pochodzących z recyklingu w produktach (towarach i materiałach) i ich opakowaniach wytwarzanych przez jednostkę;
 - (b) jeśli jednostka prowadzi procesy produkcyjne, budowlane i/lub pakowania: wskaźniki zawartości materiałów nadających się do recyklingu w produktach i opakowaniach wytwarzanych przez jednostkę;
 - (c) całkowite roczne ilości wytwarzanych odpadów wyrażonej w jednostkach masy (zalecane) lub objętości, z podziałem na typy (odpadów niebezpiecznych i odpadów innych niż niebezpieczne); oraz
 - (d) całkowite roczne ilości odpadów skierowanych do **recyklingu** lub ponownego użycia wyrażone w jednostkach masy (np. kg lub tonach).

Podstawowe wskaźniki – Kwestie społeczne

B 8 – Pracownicy – Ogólna charakterystyka

34. Jednostka ujawnia całkowitą liczbę **pracowników** wyrażoną w ekwiwalentach pełnego czasu pracy lub przedstawia liczbę takich pracowników w podziale na:
- (a) typ umowy o pracę (tymczasowa lub stała);
 - (b) płeć; oraz
 - (c) kraj, jeśli dotyczy.

B 9 – Pracownicy – Bezpieczeństwo i higiena pracy

35. Jednostka ujawnia następujące informacje dotyczące **pracowników**:
- (a) liczbę i wskaźnik wypadków związanych z pracą podlegających zgłoszeniu; oraz
 - (b) liczbę ofiar śmiertelnych w wyniku urazów związanych z pracą i złego stanu zdrowia związanego z pracą.

B 10 – Pracownicy – Wynagrodzenia, układy zbiorowe i szkolenia

36. Jednostka ujawnia następujące informacje:
- (a) jeżeli znaczna część **pracowników** otrzymuje wynagrodzenie w wysokości równiej płacy minimalnej – odpowiedni stosunek płacy podstawowej do płacy minimalnej;

- (b) dysproporcję **placową** między pracownikami płci żeńskiej i męskiej w ujęciu procentowym. Jednostka może pominąć to ujawnienie, jeśli liczba jej pracowników nie przekracza 150;
- (c) odsetek **pracowników** objętych układami zbiorowymi pracy; oraz
- (d) średnią liczbę godzin **szkoleń** w ciągu roku na **pracownika** w podziale na płeć, związanych z rozwojem umiejętności i kompetencji, niezależnie od tego, czy są zdobywane poprzez formalne czy nieformalne formy budowania potencjału (ang. capacity-buildng).

B 11 – Pracownicy w łańcuchu wartości, dotknięte społeczności, konsumenci i użytkownicy końcowi

37. Jednostka może ujawniać, czy posiada proces służący do identyfikacji, czy występują **pracownicy w łańcuchu wartości, dotknięte społeczności** lub **konsumenci** i użytkownicy końcowi, którzy są lub mogą być dotknięci poważnym niekorzystnym oddziaływaniem w związku z działalnością jednostki (tj. jej produktami, usługami i działaniami). W takim przypadku jednostka może opisać ten proces. Jeżeli zostaną zidentyfikowane, jednostka może również opisać rodzaje oddziaływań, w tym miejsca ich występowania i grupy, na które mają one wpływ.

Podstawowe wskaźniki – Prowadzenie działalności gospodarczej

B 12 – Wyroki skazujące i grzywny za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw

38. W przypadku otrzymania wyroków skazujących i grzywien w okresie sprawozdawczym, jednostka ujawnia liczbę wyroków skazujących oraz łączną kwotę grzywien za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw.

Zasady przygotowania sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju (moduł opisowy – PAT, moduł ujawnień informacji dla partnerów biznesowych)

39. Niniejsza część zawiera zasady, które należy stosować, gdy jednostka przygotowuje sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju z zastosowaniem modułu opisowego – PAT lub modułu ujawnień informacji dla partnerów biznesowych.

Perspektywy czasowe

40. Przygotowując sprawozdanie w zakresie zrównoważonego rozwoju, jednostka przyjmuje następujące perspektywy czasowe:
- (a) w odniesieniu do krótkoterminowej perspektywy czasowej: jeden rok;
 - (b) w odniesieniu do średniookresowej perspektywy czasowej: od dwóch do pięciu lat; oraz
 - (c) w odniesieniu do długoterminowej perspektywy czasowej: powyżej pięciu lat.

Spójność i powiązania z ujawnieniami w sprawozdaniach finansowych

41. Jeżeli jednostka sporządza również sprawozdania finansowe i inne sprawozdania regulacyjne, informacje zawarte w sprawozdaniu w zakresie zrównoważonego rozwoju zgodnie z niniejszym [projektem] Standardu:
- (a) są spójne z informacjami zawartymi w sprawozdaniach finansowych za ten sam okres; oraz
 - (b) mogą być prezentowane w sposób ułatwiający zrozumienie powiązań z informacjami wykazywanymi w sprawozdaniach finansowych, na przykład poprzez zastosowanie odpowiednich odniesień.

Zasady istotności stosowane podczas przygotowywania modułu opisowego – PAT i modułu ujawnień informacji dla partnerów biznesowych

42. Kwestie z zakresu środowiska naturalnego, społeczeństwa lub **prowadzenia działalności gospodarczej** zidentyfikowane w tym kontekście określane są jako kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem. W tej części wyjaśniono, w jaki sposób zidentyfikować kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem, które są „istotne”, co oznacza „odpowiednie”, w wyniku czego podlegają one ujawnieniu.
43. Istotność odnosi się do znaczenia dla jednostki zarówno kwestii związanej z zrównoważonym rozwojem, jak i informacji na jej temat. Analiza istotności to proces identyfikacji kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem, o których jednostka powinna informować. Zachęca się jednostkę do korzystania z wykazu zawartego w dodatku B *Wykaz kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem* do niniejszego [projektu] Standardu jako wskazówek dotyczących identyfikacji istotnych kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem. Analiza istotności nie ma zastosowania do jednostki, która podejmie decyzję o stosowaniu wyłącznie modułu podstawowego.
44. W ramach analizy istotności jednostka ocenia wpływ, jaki ma lub może mieć na ludzi i środowisko, a także ryzyko finansowe i możliwości, które wynikają lub mogą wynikać z kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem. Identyfikacja, które kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem są istotne, jest niezbędnym krokiem, szczególnie w przypadku minimalizowania lub unikania niekorzystnego oddziaływania. Jednocześnie może pomóc jednostce w ulepszeniu jej produktów lub usług lub opracowaniu nowych, które będą służyć rozwiązywaniu problemów środowiskowych lub społecznych. Zrozumienie ryzyka finansowego pozwala jednostce obniżyć koszty operacyjne i uniknąć grzywn, sporów sądowych i naruszenia reputacji.
45. Oceniając, czy należy przedstawić informacje dotyczące kwestii związanej z zrównoważonym rozwojem, ponieważ kwestia ta jest istotna dla jednostki, należy wziąć pod uwagę dwa wymiary, mianowicie istotność wpływu/oddziaływania i istotność finansową. Zasadniczo podejście to określane jest jako analiza podwójna istotności.

Istotność oddziaływania / wpływu

46. Z perspektywy oddziaływania/wpływu, kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem powinna być raportowana, powoduje istotne oddziaływanie/wpływ. Obejmuje to:
 - (a) rzeczywiste lub potencjalne oddziaływanie/wpływ jednostki na ludzi lub środowisko w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej. Oddziaływanie/wpływ jest rzeczywiste, gdy już występuje, natomiast oddziaływanie jest potencjalne, gdy istnieje prawdopodobieństwo jego wystąpienia; oraz
 - (b) oddziaływanie/wpływ związane z własnymi operacjami biznesowymi jednostki, jej produktami i usługami, a także za pośrednictwem jej relacji biznesowych, na przykład oddziaływania wynikające z operacji dostawców.
47. Aby ustalić, czy rzeczywiste niekorzystne oddziaływanie jest istotne, jednostka musi wziąć pod uwagę dotkliwość danego oddziaływania na ludzi i środowisko, przy czym dotkliwość determinują następujące czynniki:
 - (a) skala, tj. jak poważna jest szkoda wyrządzona ludziom lub środowisku (np. drobny uraz w pracy niepowodujący nieobecności w pracy jest umieszczony niżej na skali niż wypadek śmiertelny w pracy; nieodpowiednie unieszkodliwianie odpadów przemysłowych prowadzące do zanieczyszczenia gleby w lokalnym zakładzie jest umieszczone niżej na skali niż wyciek szkodliwych chemikaliów do rzeki prowadzący do poważnego uszczerbku dla ekosystemu, fauny i flory);
 - (b) zakres, tj. jak rozległa jest szkoda wyrządzona ludziom lub środowisku (np. liczba osób dotkniętych szkodą lub wielkość zanieczyszczonego terenu); oraz
 - (c) nieodwracalny charakter oddziaływania, tj. czy i w jakim stopniu możliwe jest naprawienie szkód wyrządzonych ludziom lub środowisku (np. oczyszczenie zanieczyszczonego terenu, wypłata odszkodowań lub rekompensat dla osób dotkniętych takim oddziaływaniem).

48. Skala, zakres i nieodwracalny charakter oddziaływania to czynniki, którymi jednostka ma się kierować podczas analizy dotkliwości skutków oddziaływania. Nie oczekuje się jednak, że jednostka będzie informować o szczegółach dotyczących każdego z tych trzech aspektów.
49. W przypadku potencjalnych oddziaływań jednostka musi uwzględniać zarówno ich dotkliwość, jak i prawdopodobieństwo wystąpienia. W przypadku potencjalnego negatywnego oddziaływania na prawa człowieka dotkliwość oddziaływania ma pierwszeństwo przed jego prawdopodobieństwem.
50. Ilościowe wskaźniki oddziaływań dostarczają najbardziej obiektywnych dowodów, które można zebrać w celu oceny ich istotności. Dane ilościowe nie zawsze są jednak dostępne lub ich uzyskanie może być kosztowne. Analiza jakościowa może być wystarczająca, aby jednostka mogła racjonalnie stwierdzić, czy dana kwestia jest istotna, czy nie.

Istotność finansowa

51. Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem jest istotna z perspektywy finansowej, jeśli dotyczy ryzyka finansowego, co do którego można racjonalnie oczekiwać, że będzie mieć istotne skutki finansowe, które wywrą istotny wpływ na sytuację finansową jednostki, jej wyniki finansowe, przepływy pieniężne, dostęp do finansowania lub koszt kapitału w perspektywie krótko-, średnio- lub długoterminowej. Oprócz operacji biznesowych jednostki należy również wziąć pod uwagę kwestie związane z relacjami biznesowymi jednostki z innymi spółkami.
52. Źródłem ryzyka finansowego zazwyczaj jest istotny wpływ generowany przez jednostkę. Jednostka uwzględnia jednak również ryzyka które nie są związane z jej istotnymi oddziaływaniami.
53. Podobnie jak ryzyka, również możliwości/szanse finansowe wynikające z kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem mogą generować skutki finansowe. Podczas przygotowywania sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju zgodnie z niniejszym [projektem] Standardu informowanie o możliwościach/szansach finansowych jest opcjonalne.
54. Zależności od zasobów naturalnych i społecznych mogą wywoływać ryzyko finansowe na dwa sposoby:
 - (a) w drodze wpływu na zdolność jednostki do dalszego wykorzystywania lub pozyskiwania zasobów niezbędnych w jej procesach biznesowych, jak również na jakość i ustalanie cen tych zasobów; oraz
 - (b) w drodze wpływu na zdolność jednostki do polegania na stosunkach biznesowych na możliwych do zaakceptowania warunkach.
55. Aby ustalić, czy ryzyko finansowe jest istotne, jednostka ocenia prawdopodobieństwo, charakter i potencjalną skalę skutków finansowych dla jednostki.

Zainteresowane strony i ich znaczenie dla procesu analizy istotności

56. Interesariusze (zainteresowane strony) to osoby fizyczne lub grupy osób, które mogą mieć wpływ na jednostkę lub na które działania jednostki mogą wpływać. Interesariusze dzielą się na dwie główne grupy:
 - (a) interesariusze, na których jednostka wywiera wpływ, tj. osoby lub grupy osób, na których interesy wpływają lub mogą wpływać – pozytywnie lub negatywnie – działania jednostki oraz jej relacje biznesowe; oraz
 - (b) użytkownicy sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju, tym inwestorzy, kredytodawcy, partnerzy biznesowi, partnerzy społeczni, społeczeństwo obywatelskie i organizacje społeczeństwa obywatelskiego.
57. Niektórzy interesariusze mogą należeć do obu grup określonych w pkt 56. Jednostka może zaangażować zainteresowane strony w analizę istotności, aby dowiedzieć się, które kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem są dla nich najważniejsze. W wielu przypadkach mikrojednostki wezmą pod uwagę jedynie opinie swoich najbardziej istotnych zainteresowanych stron spośród tych wymienionych w pkt 56.

Moduł Opisowy – polityki, działania i cele (PAT)

Ujawnienie N 1 – Strategia: model biznesowy i strategia zrównoważonego rozwoju – powiązane inicjatywy

58. Jednostka ujawnia kluczowe elementy swojej strategii i jej modelu biznesowego, w tym:
- (a) opis znaczących grup oferowanych produktów lub usług;
 - (b) opis znaczącego rynku (znaczących rynków), na którym (których) jednostka prowadzi działalność (B2B, handel hurtowy, detaliczny, kraje);
 - (c) opis głównych relacji biznesowych (np. kluczowi dostawcy, klienci, kanały dystrybucji i **konsumenci**); oraz
 - (d) o ile ma zastosowanie, opis kluczowych elementów swojej strategii, które odnoszą się do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem lub na nie wpływają.

Ujawnienie N 2 – Istotne kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem

59. Jednostka ujawnia istotne kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem wynikające z analizy istotności (zob. pkt 42–57), w tym krótki opis każdej kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem (wymienionej zgodnie z pkt 43) oraz:
- (a) sposobu, w jaki każda kwestia ma wpływ na ludzi lub środowisko;
 - (b) jej rzeczywistych i potencjalnych skutków na obecną lub przyszłą sytuację finansową jednostki i jej wyniki; oraz
 - (c) jej rzeczywistych i potencjalnych skutków na działania i strategię jednostki.

Ujawnienie N 3 – Zarządzanie istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem

60. Jednostka ujawnia informacje na temat zarządzania istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem, w tym:
- (a) czy przyjęła polityki lub realizuje **działania** mające na celu (i) zapobieganie rzeczywistym lub potencjalnym niekorzystnym oddziaływaniom, (ii) ich łagodzenie lub (iii) remediację (ograniczenie intensywności) lub (iv) przeciwdziałanie ryzyku finansowemu. W stosownych przypadkach jednostka może odnieść się do wdrożonych procesów [należytej staranności] lub zarządzania ryzykiem;
 - (b) jeżeli przyjęła polityki, ujawniane informacje obejmują:
 - i. cel (cele) **polityki** oraz istotne kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem, do których się odnoszą;
 - ii. zakres **polityki** pod względem działalności, **łańcucha wartości** i krajów, w których jednostka prowadzi działalność;
 - iii. w stosownych przypadkach, grupy zainteresowanych stron, na które jednostka wywiera wpływ, do którego odnosi się dana **polityka**;
 - iv. w stosownych przypadkach, odniesienie do norm lub inicjatyw osób trzecich, które jednostka zobowiązuje się przestrzegać w drodze wdrożenia **polityki**; oraz
 - v. **cele** wykorzystywane przez jednostkę do monitorowania wdrażania **polityki** i osiągniętych postępów;
 - (c) jeżeli realizuje **działania**, ujawniane informacje obejmują:
 - i. wykaz kluczowych **działań** podjętych w roku sprawozdawczym i **działań** planowanych na przyszłość;

- ii. zakres tych **działań** (tj. czy dotyczą one również podmiotów w **łańcuchu wartości**, czy są one realizowane w różnych lokalizacjach i regionach geograficznych lub do jakich grup zainteresowanych stron są skierowane);
 - iii. perspektywę czasową, w której jednostka zamierza zrealizować każde kluczowe działanie; oraz
 - iv. **cele** wykorzystywane przez jednostkę do monitorowania realizowanych **działań** i osiągniętych postępów.
61. Jeżeli są one istotne, jednostka ujawnia **działania** podjęte w okresie sprawozdawczym w celu poprawy efektywności energetycznej i zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, a także związane z tym możliwe skutki w zakresie ryzyka finansowego oraz, w stosownych przypadkach, możliwości finansowych.
62. Jeżeli jednostka uzna, że niekorzystne oddziaływania są istotne w odniesieniu do (i) pracowników w **łańcuchu wartości** (ii) **konsumentów** i **użytkowników końcowych** lub (iii) **dotkniętych społeczności**, może ujawnić:
- (a) polityki, które przyjęła w celu zarządzania takimi istotnymi oddziaływaniami, jak również związanym z nimi istotnym ryzykiem;
 - (b) **działania** podjęte w związku z istotnymi oddziaływaniami, podejście jednostki do zarządzania istotnym ryzykiem oraz skuteczność tych działań; oraz
 - (c) **cele** dotyczące zarządzania istotnymi negatywnymi oddziaływaniami i zarządzania istotnym ryzykiem.
63. Takie ujawniane informacje ograniczają się do opisu polityk, **działań** i **celów**, które jednostka wdrożyła i które realizuje.
64. Jeżeli jest to istotne, jednostka ujawnia, czy podejmuje następujące kroki wspierające zapobieganie **incydentom** w zakresie **korupcji** lub przekupstwa:
- (a) rozdział obowiązków; lub
 - (b) **szkolenia** dla swoich **pracowników**; oraz
 - (c) wszelkie **działania** w celu zaradzenia naruszeniom procedur i norm w zakresie przeciwdziałania korupcji i przekupstwu.

Ujawnienie N 4 – Kluczowi interesariusze (zainteresowane strony)

65. Jeżeli jednostka posiada relacje z zainteresowanymi stronami, może ujawniać:
- (a) kategorie kluczowych zainteresowanych stron branych pod uwagę (jednostka może stosować takie kategorie, jak inwestorzy, banki kredytujące/instytucje kredytowe, partnerzy biznesowi, związki zawodowe, organizacje pozarządowe itp.); oraz
 - (b) krótki opis działań w zakresie zaangażowania.

Ujawnienie N 5 – Zarządzanie (ang. governance): obowiązki w odniesieniu do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem

66. Jednostka podaje informacje dotyczące **zarządzania (ang. governance)** i obowiązków w odniesieniu do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem. W stosownych przypadkach, ujawnienie to obejmuje role i obowiązki najwyższego organu zarządzającego lub osoby (osób) odpowiedzialnych za zarządzanie kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem w jednostce.

Moduł ujawnień informacji dla Partnerów Biznesowych

67. Moduł ten zapewnia dodatkowe punkty danych w odniesieniu do informacji, które są zwykle potrzebne partnerom biznesowym, inwestorom i kredytodawcom jednostki. Oczekuje się, że będą one odpowiadać informacjom uwzględnionym we wnioskach o przekazanie danych, jakie jednostka otrzymuje lub może otrzymać od kredytodawców, inwestorów i klientów korporacyjnych, którzy wymagają od swoich dostawców danych dotyczących zrównoważonego rozwoju. W odniesieniu do informacji potrzebnych uczestnikom rynku finansowego, te dodatkowe punkty danych odzwierciedlają ich obowiązki wynikające z odpowiednich przepisów ustawowych i wykonawczych. Są one również istotne dla partnerów biznesowych na potrzeby dokonywania przez nich oceny profilu jednostki w zakresie zrównoważonego rozwoju jako dostawcy lub potencjalnego dostawcy.

Wykaz istotnych kwestii

68. W tym module wymagana jest analiza istotności opisana w pkt. od 42 do 57. Jednostka ujawnia istotne kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem wynikające z analizy istotności w oparciu o wykaz znajdujący się w dodatku B: *Wykaz kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem*.

Czynnik właściwy dla danego podmiotu przy ujawnianiu informacji na temat emisji gazów cieplarnianych zgodnie z B 3 (moduł podstawowy)

69. W zależności od rodzaju działalności prowadzonej przez jednostkę, ilościowe określenie emisji gazów cieplarnianych zakresu 3 może dostarczyć istotnych informacji (zob. pkt 11 niniejszego [projektu] Standardu) na temat oddziaływania **łańcucha wartości** jednostki na zmiany klimatu.
70. Emisje zakresu 3 to **pośrednie emisje gazów cieplarnianych** (inne niż emisje zakresu 2), które pochodzą z **łańcucha wartości** jednostki. Obejmują one działania, które występują w operacjach zarówno na wcześniejszych etapach łańcucha wartości jednostki (np. zakupione towary i usługi, zakupione dobra kapitałowe, transport zakupionych towarów itp.), jak i na późniejszych etapach łańcucha wartości jednostki (np. transport i dystrybucja produktów jednostki, wykorzystanie sprzedanych produktów, inwestycje itp.). Jeżeli jednostka zdecyduje o przekazywaniu tego wskaźnika, powinna odnosić się do jednego z 15 rodzajów emisji gazów cieplarnianych zakresu 3 przewidzianych w GHG Protocol Corporate Standard [Standard raportowania emisji gazów cieplarnianych na potrzeby rachunkowości i sprawozdawczości] i szczegółowo określonych w GHG Protocol Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard [Standard rachunkowości i sprawozdawczości przedsiębiorstw w odniesieniu do łańcucha wartości (zakres 3) do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych]. Informując o emisji gazów cieplarnianych zakresu 3, jednostka uwzględnia istotne kategorie zakresu 3 (zgodnie z Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard [Standard rachunkowości i sprawozdawczości przedsiębiorstw w odniesieniu do łańcucha wartości (zakres 3)]) w oparciu o własną ocenę odpowiednich kategorii zakresu 3. Jednostki mogą znaleźć dalsze wytyczne dotyczące konkretnych metod obliczeń dla każdej kategorii w GHG Protocol „Technical guidance for Calculating Scope 3 Emissions” [Wskazówki techniczne dotyczące obliczania emisji zakresu 3 do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych].
71. W przypadku ujawniania emisji zakresu 1 i 2, jeżeli jednostka ujawnia informacje właściwe dla danego podmiotu dotyczące swoich emisji zakresu 3, przedstawia je wraz z informacjami wymaganymi w pkt „B 3 – Energia i emisje gazów cieplarnianych”.

Ujawnienia w module ujawnień informacji dla partnerów biznesowych

72. Poniższy tekst zawiera listę ujawnień od BP 1 do BP 11, które należy rozważyć i przedstawić, jeśli mają zastosowanie lub jeśli są uznawane za istotne dla działalności i organizacji jednostki, po przeprowadzeniu przez jednostkę analizy istotności zgodnie z pkt od 42 do 57. Ujawnienie, które nie zostało uwzględnione w sprawozdaniu, uznaje się za nieistotne dla jednostki.
73. Instrukcje wspierające przygotowanie ujawnień BP 1 do BP 11 są dostępne we wskazówkach dotyczących modułu ujawnień informacji dla partnerów biznesowych na stronach od 35 do 38 niniejszego [projektu] Standardu (od tłum. – odniesienia do stron dokumentu w j. angielskim).

Ujawnienie BP 1 – Przychody z niektórych sektorów

74. Przy ujawnianiu powiązanych przychodów jednostka przedstawia oświadczenie wskazujące, czy prowadzi działalność związaną z jednym lub większą liczbą następujących sektorów:
- (a) kontrowersyjne rodzaje broni, takie jak miny przeciwpiechotne, amunicja kasetowa, broń chemiczna i broń biologiczna; lub
 - (b) uprawa i produkcja tytoniu; lub
 - (c) sektor paliw kopalnych (węgiel, ropa naftowa i gaz) (tj. jednostka osiąga przychody z działalności związanej z poszukiwaniem, górnictwem, wydobywaniem, produkcją, przetwarzaniem, magazynowaniem, rafinacją lub dystrybucją, w tym transportem i magazynowaniem paliw kopalnych zdefiniowanych w art. 2 pkt 62 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 17) oraz handlem tymi paliwami, uwzględniając odrębne strumienie przychodów pochodzących z węgla, ropy naftowej i gazu); lub
 - (d) produkcja chemikaliów, ponieważ jej działalność jest objęta działem 20.2 w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1893/2006².

Ujawnienie BP 2 – Wskaźnik różnicowania organu zarządzającego pod względem płci

75. Jeśli jednostka posiada organ **zarządzający**, ujawnia powiązany z nim wskaźnik różnorodności pod względem płci (udział kobiet i mężczyzn w najwyższym organie zarządzającym).

Ujawnienie BP 3 – Cel redukcji emisji gazów cieplarnianych

76. Jeżeli jednostka ustanowiła **cele** redukcji emisji gazów cieplarnianych, przedstawia swoje cele redukcji emisji gazów cieplarnianych dla:
- (a) emisji zakresu 1; oraz
 - (b) emisji zakresu 2.
77. Ujawniane informacje obejmują emisje zakresu 3 tylko wtedy, gdy są one ujawniane zgodnie z pkt 71, a jednostka wyznaczyła cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych dla emisji zakresu 3.

Ujawnienie BP 4 – Plan transformacji dotyczące łagodzenia zmiany klimatu

78. Jednostka przedstawia informacje na temat swojego planu przejścia dotyczącego łagodzenia zmiany klimatu wraz z wyjaśnieniem, w jaki sposób **cele** redukcji emisji gazów cieplarnianych uwzględniają ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C zgodnie z porozumieniem paryskim. Ujawnienie to ma zastosowanie tylko wtedy, gdy jednostka przyjęła taki plan przejścia.

Ujawnienie BP 5 – Ryzyko fizyczne wynikające ze zmiany klimatu

79. Jednostka ujawnia przewidywane skutki finansowe w odniesieniu do spółki, jakie mogą wynikać z ryzyka fizycznego związanego ze zmianą klimatu. Ujawnienie to ma zastosowanie tylko wtedy, gdy jednostka jest narażona na istotne ryzyko fizyczne. W szczególności ujawnia:
- (a) kwotę pieniężną i udział procentowy łącznych aktywów jednostki, które mogą być obciążone istotnymi ryzykami fizycznymi w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej przed uwzględnieniem **działań związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu**, z podziałem na gwałtowne i długotrwałe ryzyka fizyczne;

² „Produkcja pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych” wymieniona w dziale 20.2 w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1893/2006.
Styczeń 2024 r.

- (b) udział procentowy aktywów obarczonych istotnymi ryzykami fizycznymi, którego to udziału dotyczą **działania** związane z **przystosowaniem się do zmiany klimatu**;
- (c) lokalizację znaczących aktywów obarczonych istotnymi ryzykami fizycznymi;
- (d) kwotę pieniężną i udział procentowy (odsetek) przychodów netto z działalności gospodarczej obarczonych istotnymi ryzykami fizycznymi w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej; oraz
- (e) podział wartości bilansowej aktywów nieruchomości jednostki w podziale według klas efektywności energetycznej.

Ujawnienie BP 6 – Wskaźnik odpadów niebezpiecznych lub odpadów promieniotwórczych

80. Jeżeli jednostka generuje odpady niebezpieczne lub promieniotwórcze, jednostka ujawnia całkowitą ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych lub odpadów promieniotwórczych (przy czym odpady promieniotwórcze zdefiniowano w art. 3 ust. 7 dyrektywy Rady 2011/70/Euratom).

Ujawnienie BP 7 – Dostosowanie do międzynarodowo uznanych instrumentów

81. Jednostka ujawnia, czy jej polityka dotycząca **własnych pracowników** jest zgodna z odpowiednimi instrumentami uznanymi na szczeblu międzynarodowym, w tym z Wytycznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka.

Ujawnienie BP 8 – Procesy nadzorowania przestrzegania zasad i mechanizmy przeciwdziałania przypadkom naruszeń

82. Jednostka ujawnia informacje, czy wdrożyła procesy mające na celu monitorowanie zgodności z zasadami Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych i Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym z zasadami i prawami określonymi w Międzynarodowej karcie praw człowieka oraz ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy, lub mechanizm rozpatrywania skarg w sprawie naruszeń powyższych standardów w odniesieniu do **własnych pracowników**.

Ujawnienie BP 9 – Naruszenia Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych lub Wytycznych ONZ (w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz w Międzynarodowej karcie praw człowieka)

83. Jednostka ujawnia informacje, czy w roku sprawozdawczym miały miejsce jakiegokolwiek naruszenia Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych w odniesieniu do **własnych pracowników**.

Ujawnienie BP 10 – Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym

84. Jednostka ujawnia odsetek własnych **pracowników**:
- (a) uprawnionych do skorzystania z urlopu ze względów rodzinnych z podziałem według płci; oraz
 - (b) którzy skorzystali z urlopu ze względów rodzinnych z podziałem według płci.
- Urlop ze względów rodzinnych i/lub opiekuńczych obejmuje urlop macierzyński, urlop ojcowski, urlop rodzicielski lub ze względów rodzinnych i urlop opiekuńczy.

Ujawnienie BP 11 – Liczba praktykantów

85. W stosownych przypadkach jednostka ujawnia liczbę praktykantów w okresie sprawozdawczym.

Moduł podstawowy: Wskazówki

86. Niniejsze wskazówki mają na celu wsparcie przygotowania wskaźników w module podstawowym.

Wskaźniki z zakresu środowiska naturalnego

Wskaźnik B 3 – Energia i emisje gazów cieplarnianych**Wpływ na klimat: zużycie energii i emisje gazów cieplarnianych**

87. Zgodnie z pkt 24 i 25 jednostka informuje o swoim wpływie na klimat, przedstawiając informacje na temat zużycia energii i emisji gazów cieplarnianych. Niniejsze wskazówki dotyczące ujawnienia B 3 nie stanowią dodatkowego punktu danych w stosunku do ujawnień opisanych w pkt 24 (dotyczących zużycia energii) i pkt 25 (dotyczących emisji gazów cieplarnianych), lecz opisują nadrzędny cel podstawowego ujawnienia B 3.
88. Wpływ na klimat w znacznym stopniu wynika ze zużycia energii. W związku z tym istotne jest ujawnienie zarówno ilości, jak i rodzaju – np. energia pochodząca z paliw kopalnych takich jak węgiel, ropa naftowa i gaz w porównaniu do **energii odnawialnej** – zużywanej energii, a także jej poszczególnych źródeł. Przykłady ujawnianych informacji dotyczących energii to całkowite zużycie energii w podziale na paliwa kopalne i energię elektryczną. Można ujawniać informacje na temat innych podziałów, takie jak zużycie energii elektrycznej zakupionej lub wytwarzanej we własnym zakresie ze źródeł odnawialnych. Informacje te mogą być przekazywane w następującym formacie:

	202(x) Zużycie energii (MWh)
<i>Paliwa kopalne</i>	486
<i>Energia elektryczna</i>	10

89. Jednostki mają informować o swoim zużyciu energii w ujęciu energii końcowej, która jest rozumiana jako ilość energii dostarczonej do jednostki, na przykład liczba megawatogodzin (MWh) energii elektrycznej zakupionej od zakładu energetycznego, pary otrzymanej z pobliskiego zakładu przemysłowego lub oleju napędowego zakupionego na stacjach benzynowych.
90. W przypadku, gdy jednostka nabywa paliwa kopalne lub odnawialne, takie jak gaz ziemny, ropa naftowa lub biomasa, w celu wytwarzania energii elektrycznej, ciepła lub chłodu na własne potrzeby, musi unikać podwójnego liczenia. W związku z tym jednostka rozlicza wartość energetyczną zakupionego paliwa tylko jako zużycie paliwa, jednak nie rozlicza ani nie informuje o zużyciu energii elektrycznej i ciepła. W przypadku wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, takich jak energia słoneczna lub wiatrowa – i gdy nie jest konieczna informacja o wykorzystaniu paliwa – jednostka rozlicza ilość wytworzonej i zużytej energii elektrycznej jako zużycie energii elektrycznej.
91. W przypadku emisji gazów cieplarnianych wynikających z działalności jednostki, wymóg ten opiera się na definicjach i zasadach Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych (ang. GHG Protocol), wiodącego standardu raportowania emisji gazów cieplarnianych. Zgodnie z pkt 25, jednostki mają informować o swoich emisjach zakresu 1 i 2. Emisje gazów cieplarnianych zakresu 1 obejmują bezpośrednie emisje ze źródeł, które stanowią własność jednostki lub są przez nią zarządzane. Emisje zakresu 2 to **pośrednie emisje gazów cieplarnianych** wynikające z działalności przedsiębiorstwa przedstawiającego sprawozdanie (ponieważ pochodzą z energii zużywanej przez jednostkę), które pochodzą ze źródeł stanowiących własność innej spółki lub są przez nią zarządzane. W poniższych sekcjach przedstawiono dalsze wskazówki dotyczące

sposobu obliczania emisji zakresu 1 i 2.

92. Informacje na temat emisji z zakresu 1 i 2 można przedstawić w następującym formacie.

	202(x) emisje gazów cieplarnianych (t ekwiwalentu dwutlenku węgla)
Zakres 1	45
Zakres 2	6
Ogółem	51

Wskazówki dotyczące obliczeń emisji zakresu 1

93. Typowe emisje zakresu 1 obejmują emisje CO₂ (a także CH₄ i N₂O) związane ze spalaniem paliw (na przykład w kotłach, piecach, pojazdach itp.) oraz emisje niezorganizowane z klimatyzacji i procesów przemysłowych.
94. Emisje związane ze spalaniem można obliczyć za pomocą wyrażenia

$$Emissions_{GHG, Fuel} = Activity Data_{Fuel} * EF_{GHG, Fuel} * GWP_{GHG}$$

gdzie wartość przypisana do „*Emissions_{GHG}*” oznacza emisje CO₂, CH₄ lub N₂O wynikające ze spalania Paliwa wyrażonej w t CO₂e.

Dane dotyczące „*Activity Data_{Fuel}*” oznaczają ilość zużytego paliwa. Chociaż zwykle wielkość ta wyrażana jest w jednostkach energii, może być również wyrażona w jednostkach objętości (m³ lub l) lub masy (tony lub kg).

„*EF_{GHG, Fuel}*” oznacza konkretny wskaźnik emisji (WE) dla spalania używany dla danego paliwa. Jednostki wskaźnika emisji muszą być spójne z jednostkami danych dotyczących działalności.

„*GWP_{GHG}*” oznacza współczynnik globalnego ocieplenia (potencjał tworzenia efektu cieplarnianego) gazów cieplarnianych (CO₂, CH₄ lub N₂O). Dane dotyczące działalności można określić na podstawie potwierdzeń zakupu paliwa i rejestrów zakupów lub poprzez bezpośredni pomiar w urządzeniu służącym do procesów spalania. Ilości paliwa mogą być mierzone w różnych formach (zwykle jest to masa lub objętość) i należy zwrócić uwagę, aby zapewnić, że dane dotyczące działalności i wskaźnik emisji są wyrażone za pomocą tych samych jednostek. Nierzadko wskaźniki emisji paliw są wyrażane w jednostkach energii (niższa wartość kaloryczna), w którym to przypadku konieczny jest dalszy etap konwersji objętości lub masy paliwa na jego wartość energetyczną (zob. przykład poniżej). Zgodnie z powyższym powyższe wyrażenie może przyjąć różne formy, mianowicie:

$$Emissions_{GHG, Fuel} = Activity Data_{Fuel} * EF_{GHG, Fuel} * GWP_{GHG}$$

$$Emissions_{GHG, Fuel} = [Volume * Calorific Value]_{Fuel} * EF_{GHG, Fuel} * GWP_{GHG}$$

95. Wskaźniki emisji CO₂ są albo otrzymywane w wyniku analizy zawartości węgla i ciepła w paliwie (prawdopodobnie nie będzie to konieczne w przypadku jednostek będących MŚP), albo poprzez skorzystanie z opublikowanych wskaźników emisji dla najbardziej popularnych paliw. Wskaźniki emisji dla CH₄ i N₂O będą zależne od rodzaju technologii spalania i dla poszczególnych jej rodzajów będą przyjmować różne wartości. W większości przypadków emisje CH₄ i N₂O mieszczą się w granicach błędów pomiaru CO₂ i można je pominąć. Czasami wskaźnik emisji może już uwzględniać współczynnik globalnego ocieplenia (potencjał tworzenia efektu cieplarnianego) właściwy dla gazów cieplarnianych. W takim przypadku parametr *GWP_{GHG}* nie musi być uwzględniany.
96. W przypadku współczynnika globalnego ocieplenia (potencjał tworzenia efektu cieplarnianego)

należy stosować najnowsze wartości opublikowane przez Międzyrządowy Zespół do spraw Zmian Klimatu (IPCC) na podstawie 100-letniej perspektywy czasowej w celu obliczenia emisji t CO₂e gazów innych niż CO₂. Aktualna lista znajduje się w szóstym sprawozdaniu z oceny IPCC, w rozdziale 7SM³.

97. Poniższa tabela przedstawia niewyczerpujący wykaz źródeł wskaźników emisji dla paliw. Jednostki mogą również powoływać się na wiarygodne źródła krajowe, które mogą być bardziej adekwatne do ich specyficznej sytuacji.

Źródła dokumentacji:

Dane	Źródło dokumentacji
Dane dotyczące działalności	potwierdzenia zakupu paliwa, rejestry zakupów lub bezpośredni pomiar w urządzeniu służącym do procesów spalania
Wskaźniki emisji (WE):	
Paliwo	<p>ADEME - Bilan Carbonne https://base-empreinte.ademe.fr/</p> <p>IPCC – Baza danych dotyczących wskaźników emisji https://www.ipcc-nggip.iges.or.jp/EFDB/find_ef.php?reset=</p> <p>IPCC – Wytyczne dotyczące krajowych wykazów gazów cieplarnianych Microsoft Word - V2_Ch2_Stationary_Combustion_Final.doc (iges.or.jp)</p>
Współczynnik globalnego ocieplenia	<p>IPCC – Współczynnik globalnego ocieplenia str. 16 https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_Chapter07_SM.pdf</p>

Więcej wskazówek i narzędzi dotyczących działań i informowania na temat klimatu można znaleźć na stronie <https://smeclimatehub.org/>.

Przykład

98. Spółka A spala olej opałowy nr 4 w kotle przemysłowym. Na potrzeby rachunkowości finansowej rejestruje swoje koszty, a na potrzeby rozliczania emisji gazów cieplarnianych rejestruje objętość (m³) na podstawie rachunków za paliwo. Na podstawie rachunków określa roczną objętość zakupionego oleju opałowego, a także rejestruje stan zapasów oleju opałowego w pierwszym dniu kalendarzowym roku. W 2023 r. zakupiła 100 m³ oleju opałowego. Jak wynika z jej rejestrów, 1 stycznia 2023 r. miała 2,5 m³ w swoich zbiornikach, a 1 stycznia 2024 r. miała 1 m³. W ten sposób ustala (poprzez zakup i pomiar stanu zapasów), że w 2023 r. zużyła 101,5 m³ oleju opałowego.

Korzystając z listy wskaźników emisji IPCC (tabela 2.3, str. 2.18), szacuje swój wskaźnik emisji dla oleju napędowego i pozostałości olejowych w równej proporcji na 75,75 t CO₂/TJ, a korzystając z opublikowanych statystyk dotyczących energii ustaliła, że wartość kaloryczna paliwa wynosi 0,03921 TJ/m³. Przyjmując, że współczynnik globalnego ocieplenia dla CO₂ wynosi jeden, jej

³ Smith, C., Z.R.J. Nicholls, K. Armour, W. Collins, P. Forster, M. Meinshausen, M.D. Palmer, i M. Watanabe, 2021: The Earth's Energy Budget, Climate Feedbacks, and Climate Sensitivity Supplementary Material. W: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Wkład Grupy roboczej I w szóste sprawozdanie z oceny Międzyrządowego Zespołu do spraw Zmian Klimatu [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, A. Pirani, S.L. Connors, C. Pean, S. Berger, N. Caud, Y. Chen, L. Goldfarb, M.I. Gomis, M. Huang, K. Leitzell, E. Lonnoy, J.B.R. Matthews, T.K. Maycock, T. Waterfield, O. Yelekci, R. Yu, i B. Zhou (ed.)]. Dokument dostępny pod adresem <https://www.ipcc.ch/>.
Styczeń 2024 r.

emisja CO₂ dla tego konkretnego źródła zakresu 1 wynosi:

$$101,5 \text{ m}^3 * 0,03921 \text{ TJ/m}^3 * 75,75 \text{ t CO}_2/\text{TJ} * 1 = 301,5 \text{ t dwutlenku węgla}$$

Aby przedstawiony przykład był kompletny, obliczono również emisje CH₄ i N₂O. Sprawdzając listę wskaźników emisji IPCC, wynoszą one odpowiednio 3 kg CH₄/TJ i 0,6 kg N₂O/TJ, a zatem emisje będą wynosić:

$$\text{Emisje CH}_4 = 101,5 \text{ m}^3 * 0,03921 \text{ TJ/m}^3 * 3 \text{ kg CO}_2/\text{TJ} * 29,8 = 0,36 \text{ t ekwiwalentu dwutlenku węgla}$$

$$\text{Emisje N}_2\text{O} = 101,5 \text{ m}^3 * 0,03921 \text{ TJ/m}^3 * 0,6 \text{ kg CO}_2/\text{TJ} * 273 = 0,65 \text{ t ekwiwalentu dwutlenku węgla}$$

Jak wspomniano, emisje CH₄ i N₂O dodają ok. 1 t CO₂e do ilości dwutlenku węgla (301,5 t dwutlenku węgla), co stanowi ok. 0,3% całkowitej ilości. Można to uznać za wartość mieszczącą się w granicach dopuszczalnego błędu sprawozdawczego, a zatem można było pominąć obliczanie tej wartości i informowanie o niej.

Współczynniki globalnego ocieplenia dla CH₄ and N₂O uzyskiwane są z szóstego sprawozdania z oceny IPCC, z rozdziału 7SM⁴.

Wskazówki dotyczące obliczeń emisji zakresu 2 według metody opartej na lokalizacji (ang. location-based)

99. Emisje zakresu 2 według metody opartej na lokalizacji obejmują emisje ze zużycia przez przedsiębiorstwo przedstawiające sprawozdanie zakupionej lub pozyskanej energii elektrycznej, ciepła, pary wodnej lub chłodzenia. Odzwierciedlają średnie natężenie emisji z sieci, w których występuje zużycie energii i wykorzystują głównie dane dotyczące średniego wskaźnika emisji z sieci.
100. Typowe źródła emisji zakresu 2 odnoszą się do każdego wyposażenia, które zużywa energię elektryczną (silniki elektryczne, oświetlenie, budynki itp.), ciepło (ogrzewanie w procesach przemysłowych, budynkach itp.), parę wodną (procesy przemysłowe) i chłodzenie (procesy przemysłowe, budynki itp.).
101. Emisje związane z zakupem i zużyciem energii elektrycznej, ciepła, pary wodnej i chłodzenia można obliczyć za pomocą wyrażenia

$$\text{Emisje}_{\text{Gazy cieplarniane}} = \text{Dane dotyczące działalności} * \text{WE}$$

gdzie „*Emisje_{Gazy cieplarniane}*” oznacza emisje gazów cieplarnianych wynikające z wytwarzania energii elektrycznej, ciepła, pary wodnej lub chłodzenia (w przypadku spalania paliw, zazwyczaj CO₂, CH₄ i N₂O). „*Dane dotyczące działalności*” oznacza ilość zużytego paliwa, zwykle wyrażaną w jednostkach energii (np. MWh). „*WE_{Gazy cieplarniane, Energia}*” oznacza WE stosowany w odniesieniu do wytwarzania energii (energii elektrycznej, ciepła, pary wodnej lub chłodzenia). Wskaźniki emisji mogą być średnimi wskaźnikami sieci. Jednostki wskaźnika emisji muszą być spójne z jednostkami danych dotyczących działalności.

102. Średni wskaźnik emisji sieci to wskaźnik emisji, który charakteryzuje wszystkie emisje gazów cieplarnianych związane z ilością energii elektrycznej wytwarzanej przez zakłady zlokalizowane w określonych granicach geograficznych. Takie wskaźniki emisji są zwykle opracowywane dla okresów jednego roku – poprzez uśrednienie emisji i wytwarzania energii elektrycznej w ciągu roku kalendarzowego – i są często opracowywane przez operatora systemu elektroenergetycznego (OSE), operatorów systemów przesyłowych (OSP), organ nadzorujący

⁴ Smith, C., Z.R.J. Nicholls, K. Armour, W. Collins, P. Forster, M. Meinshausen, M.D. Palmer, i M. Watanabe, 2021: The Earth's Energy Budget, Climate Feedbacks, and Climate Sensitivity Supplementary Material. W: Climate Change 2021: The Physical Science Basis. Wkład Grupy roboczej I w szóste sprawozdanie z oceny Międzyrządowego Zespołu do spraw Zmian Klimatu [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, A. Pirani, S.L. Connors, C. Pean, S. Berger, N. Caud, Y. Chen, L. Goldfarb, M.I. Gomis, M. Huang, K. Leitzell, E. Lonnoy, J.B.R. Matthews, T.K. Maycock, T. Waterfield, O. Yelekci, R. Yu, i B. Zhou (ed.)]. Dokument dostępny pod adresem <https://www.ipcc.ch/>.

system elektroenergetyczny lub inne właściwe organy. Istnieją również średnie wskaźniki emisji sieci obliczane dla znacznie krótszych okresów, np. dla sekund lub minut.

103. Jednostki mogą również chcieć przedstawiać dane liczbowe dotyczące swoich emisji gazów cieplarnianych zakresu 2 według metody opartej na rynku (ang. market-based). Wskaźniki emisji dla emisji gazów cieplarnianych zakresu 2 według metody opartej na rynku odzwierciedlają ustalenia umowne jednostki z jej dostawcami energii. Informacje o współczynnikach emisji według metody opartej na rynku mogą być przekazywane przez ich dostawców energii elektrycznej lub ciepła, a także wspierane przez ich własny zakup certyfikatów Energy Attribute Certificates lub umowy o zakup energii (UZE) lub stosowanie wskaźników emisji residual mix.
104. Metody rozliczania emisji zakresu 2 zostały wyjaśnione bardziej szczegółowo w wytycznych GHG Protocol Scope 2 Guidance [Wytyczne dotyczące zakresu 2 do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych].

Przykład

105. Spółka A zajmuje budynek biurowy o powierzchni 2000 m² w Paryżu, gdzie płaci za energię elektryczną zużywaną na potrzeby centralnego ogrzewania i chłodzenia, oświetlenia, pracy komputerów i innego sprzętu elektrycznego, takiego jak urządzenia elektryczne. Na podstawie rachunków za media oszacowano, że w 2022 r. w budynku zużyto 282 MWh energii elektrycznej. Korzystając ze wskaźnika emisji podanego przez nowtricity.com dla Francji w 2022 r., oszacowano, że emisje zakresu 2 dla zużycia energii elektrycznej w budynku wynoszą

$$Emisje_{Gazy\ cieplarniane} = 282\ 000\ [kWh] * 73 \left[\frac{g\ CO_2eq}{kWh} \right] \text{ekwiwalentu } CO_2 = 20,6\ t$$

106. Poniższa tabela przedstawia niewyczerpujący wykaz źródeł wskaźników emisji dla energii elektrycznej. Jednostki mogą również powoływać się na wiarygodne źródła krajowe lub sieciowe, które mogą być bardziej adekwatne do ich specyficznej sytuacji.

Źródła dokumentacji:

Dane	Źródło dokumentacji
Dane dotyczące działalności	Potwierdzenia zakupu lub rachunki za media, rejestry zakupów na podstawie umów lub zobowiązań zakupu
Wskaźniki emisji (WE):	
Sieć elektroenergetyczna w Europie	Association of Issuing Bodies (AIB) – wskaźniki emisji <i>residual mix</i> dla sieci https://www.aib-net.org/facts/european-residual-mix ADEME – Bilant Carbonne https://base-empreinte.ademe.fr/ JRC – Historyczny wskaźnik emisji gazów cieplarnianych dla zużycia energii elektrycznej https://data.jrc.ec.europa.eu/dataset/919df040-0252-4e4e-ad82-C054896e1641#dataaccess <i>Wskaźniki emisji wytwarzania energii elektrycznej w cyklu życia</i> https://www.nowtricity.com/ Baza danych wskaźników emisji gazów cieplarnianych USEPA https://www.epa.gov/climateleadership/ghg-emission-factors-hub
Sieć elektroenergetyczna w Ameryce Północnej	Rząd Kanady https://publications.gc.ca/collections/collection_2023/eccc/En84-294-2023-eng.pdf

Roczne wskaźniki emisji gazów cieplarnianych IEA dla krajów świata z wytwarzania energii elektrycznej i ciepła (dane za 2022 r., zestaw danych płatny)

<https://www.iea.org/data-and-statistics/data-product/emissions-factors-2022#emissions-factors>

Inne regiony/świat

Współczynnik globalnego ocieplenia IPCC – Współczynnik globalnego ocieplenia (GWP-100) str. 16
https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/report/IPCC_AR6_WGI_Chapter07_SM.pdf

107. Więcej wskazówek i narzędzi dotyczących działań i informowania na temat klimatu można znaleźć na stronie <https://smeclimatehub.org/>.

Konwersja między różnymi jednostkami energii

108. Jednostki mają informować o swoim zużyciu energii w ujęciu energii końcowej, która jest rozumiana jako ilość energii dostarczonej do jednostki, na przykład liczba megawatogodzin (MWh) energii elektrycznej zakupionej od zakładu energetycznego, pary otrzymanej z pobliskiego zakładu przemysłowego lub oleju napędowego zakupionego na stacjach benzynowych.
109. Pkt 24 wskazuje MWh jako preferowaną jednostkę do pomiaru zużycia energii. W przypadku paliwa lub biomasy, konieczna jest konwersja na MWh w przypadku danych wyrażonych w innych jednostkach, takich jak wartość energetyczna (np. kJ, Btu), objętość (np. litry, m³) lub masa (np. tony metryczne, tony amerykańskie).
110. W przypadku zużycia paliwa mierzonego według masy (np. drewno, węgiel) jednostka powinna:
- uzyskać wartość kaloryczną netto (np. kJ/tonę metryczną, TJ/Gg) paliwa (może to być typowa wartość opublikowana przez wiarygodne źródła, np. IPCC, lub może być podana przez dostawcę lub uzyskana wewnętrznie);
 - przeliczyć wartość kaloryczną netto na przykład na MWh/tonę,
$$1 \text{ TJ} = 1\,012 \text{ J} = 277,78 \text{ MWh}; 1 \text{ Gg} = 10^9 \text{ g} = 1000 \text{ t}$$
$$11,9 \text{ TJ/Gg} = 11,9 * 277,78/1\,000 \text{ t} = 3,31 \text{ MWh/tonę}; \text{ oraz}$$
 - obliczyć wartość energetyczną masy, na przykład,
$$1\,245\,345 \text{ t} * 3,31 \text{ MWh/tonę} = 4\,117\,111 \text{ MWh}.$$
111. W przypadku paliw płynnych jednostki powinny:
- przeliczyć dane dotyczące objętości na masę, na przykład mnożąc objętość przez gęstość paliwa, np.:
Olej napędowy = 4 456 000 l; Gęstość oleju napędowego = 0,84 kg/l
$$4\,456\,000 \text{ (l)} * 0,84 \text{ (kg/l)} = 3\,743\,040 \text{ kg} = 3743 \text{ t};$$
 - obliczyć wartość energetyczną, mnożąc masę przez wartość kaloryczną netto, np.:
$$3743 \text{ [t]} * 43 \text{ [TJ/Gg]} = 3743 \text{ t} * 43 \text{ TJ/(1000 [t])} = 160,95 \text{ [TJ]}; \text{ oraz}$$
 - przeliczyć TJ na MWh, np.:
$$1 \text{ TJ} = 1012 \text{ J} = 277,778 \text{ MWh}$$
$$160,95 \text{ [TJ]} = 277,78 \text{ [MWh/TJ]} * 160,95 \text{ [TJ]} = 44\,08 \text{ MWh}.$$

Źródło dokumentacji:

<i>Dane</i>	<i>Źródło dokumentacji</i>
CDP	CDP Technical Note: Conversion of fuel data to MWh https://cdn.cdp.net/cdp-production/cms/guidance_docs/pdfs/000/000/477/original/CDP-Conversion-of-fuel-data-to-MWh.pdf?1479755175

Wskaźnik B 4 – Zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby

Wskazówki dotyczące tego, które jednostki muszą informować o zanieczyszczeniach oraz o jakich zanieczyszczeniach należy informować

112. Zgodnie z pkt. 26 jednostka ujawnia, jeśli jej dotyczy, zanieczyszczenia, które emituje do powietrza, wody i gleby w ramach własnej działalności, jeżeli przepisy prawa określają już wymóg przekazywania takich informacji właściwym organom lub zgodnie z systemem zarządzania środowiskowego, takim jak EMAS.
113. Wskaźniki, które mają być ujawniane zgodnie z tym punktem, odnoszą się do informacji, które jednostka jest już zobowiązana przekazywać na mocy prawa. Wymóg ten został opracowany w celu uniknięcia dodatkowych obciążeń sprawozdawczych dla jednostek. Zasadniczo oczekuje się, że wymóg ten będzie miał zastosowanie do jednostek, które są operatorami instalacji przemysłowych objętych dyrektywą w sprawie emisji przemysłowych. Dyrektywa w sprawie emisji przemysłowych ma zastosowanie do około 52 000 instalacji w Europie i obejmuje takie rodzaje działalności, jak spalanie paliw w kotłach o mocy znamionowej ponad 50 MW, odlewnictwo w odlewniach metali, przetwarzanie metali nieżelaznych, produkcja wapna, produkcja wyrobów ceramicznych przez wypalanie, produkcja środków ochrony roślin lub produktów biobójczych, garbowanie skór, działalność rzeźni itp. W takich przypadkach instalacja podlega już obowiązkowi zgłaszania właściwym organom zanieczyszczeń uwalnianych do powietrza, wody i gleby, a dane te są publicznie dostępne na stronie internetowej Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (E-PRTR). Spółki, które prowadzą działalność w więcej niż jednym obiekcie, nie muszą w ramach EPRTR informować o swoich skonsolidowanych emisjach generowanych przez całą spółkę, ponieważ ujawniają odpowiednie informacje tylko na poziomie obiektu. Niniejszy [projekt] Standardu wymaga informowania o całkowitej ilości zanieczyszczeń ze wszystkich obiektów. Podobnie, spółki będące właścicielami obiektów, ale nieprowadzące w nich działalności, nie muszą przekazywać informacji do E-PRTR, jednak oczekuje się, że będą przedstawiać emisje z obiektów będących ich własnością w swoim sprawozdaniu w zakresie zrównoważonego rozwoju.
114. Podobnie, jeśli w ramach certyfikacji EMAS określono, że jednostka ma obowiązek monitorować zanieczyszczenia wymienione w E-PRTR i informować o nich, są to zasadniczo istotne aspekty, które jednostka powinna uwzględnić w swoim sprawozdaniu w zakresie zrównoważonego rozwoju.
115. Jeśli jednostka posiada tylko jeden obiekt lub prowadzi działalność tylko w jednym obiekcie i jeśli jej dane dotyczące zanieczyszczeń są już publicznie dostępne, jednostka może odnieść się do dokumentu, w którym takie informacje zostały przedstawione, zamiast przekazywać je ponownie. Podobnie, jeśli jednostka publikuje sprawozdanie EMAS obejmujące całą organizację, w którym przedstawione są dane dotyczące zanieczyszczeń, może włączyć je do sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju poprzez odniesienie.
116. Aby przedstawić informacje o zanieczyszczeniach w sprawozdaniu w zakresie zrównoważonego rozwoju, jednostka powinna wskazać czynnik zanieczyszczający wraz z jego ilością emitowaną do powietrza, wody i gleby w odpowiedniej jednostce masy (np. t lub kg).
117. Poniżej znajduje się przykład, w jaki sposób jednostki mogą przedstawiać informacje na temat swoich emisji do powietrza, wody i gleby w podziale na rodzaje zanieczyszczeń.

Czynnik zanieczyszczający	Emisje (kg)	Typ uwolnienia (powietrze, woda, gleba)
np. kadm i jego związki	10	Woda
Zanieczyszczenie 2		
Zanieczyszczenie 3		

Wskaźnik B 5 – Bioróżnorodność**Wskazówki dotyczące sposobu identyfikowania lokalizacji znajdujących się na obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności lub w ich pobliżu**

118. Zgodnie z pkt. 28 jednostka ujawnia lokalizacje, w których prowadzi działalność, które znajdują się na **obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności** lub w ich pobliżu. Obszary wrażliwe pod względem bioróżnorodności są zdefiniowane przez specjalne przepisy dotyczące ochrony przyrody na poziomie europejskim lub międzynarodowym. Obejmują one obszary należące do sieci obszarów chronionych Natura 2000, obiekty światowego dziedzictwa UNESCO i obszary o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności, a także inne obszary chronione, o których mowa w dodatku D do załącznika II do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/21398.
119. W poniższej tabeli pokazano, w jaki sposób można przedstawiać informacje na temat lokalizacji znajdujących się na **obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności** lub w ich pobliżu. Jednostka może przedstawić informacje o lokalizacji zakładu (np. kraj i nazwę lokalizacji) bez podawania jego dokładnego adresu.

Lokalizacja	Powierzchnia (w hektarach)	Obszar wrażliwy pod względem bioróżnorodności	Charakterystyka (położony na obszarze wrażliwym pod względem bioróżnorodności/w jego pobliżu)
Kraj – Lokalizacja 1			
Kraj – Lokalizacja 2			
Kraj – Lokalizacja 3			

120. Do celów niniejszego [projektu] Standardu wyrażenie „w pobliżu” należy interpretować jako oznaczający obszar, który (częściowo) pokrywa się z **obszarem wrażliwym pod względem bioróżnorodności** lub do niego przylega.

Źródła dokumentacji:

<i>Dane</i>	<i>Źródło dokumentacji</i>
Obszary chronione sieci Natura 2000	https://natura2000.eea.europa.eu/
Obszary o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności – IUCN	https://www.keybiodiversityareas.org/sites/search
UNESCO – Centrum Światowego Dziedzictwa	https://whc.unesco.org/en/list/

Wskazówki dotyczące obliczania sposobu użytkowania gruntów i informowania o nim

121. Jednostka może ujawniać w jednostkach powierzchni (np. m² lub ha) informacje na temat użytkowania gruntów, korzystając z wytycznych EMAS:
- (a) jej całkowite użytkowanie gruntów,

- (b) jej całkowite **powierzchnie nieprzepuszczalne**,
- (c) jej całkowity **obszar ukierunkowany na naturę** w danej lokalizacji, oraz
- (d) jej całkowity **obszar ukierunkowany na naturę** poza danym obiektem.

122. W poniższej tabeli pokazano, w jaki sposób można przedstawiać informacje na temat **sposobu użytkowania gruntów**.

Sposób użytkowania gruntów	Powierzchnia (hektary lub m ²)		
	Rok poprzedni	Rok sprawozdawczy	Zmiana (%)
Całkowite powierzchnie nieprzepuszczalne			
Całkowity obszar ukierunkowany na naturę w danej lokalizacji			
Całkowity obszar ukierunkowany na naturę poza danym obiektem			
Całkowite użytkowanie gruntów			

Źródła dokumentacji:

Dane

Źródło dokumentacji

Wytyczne EMAS

Rozporządzenie Komisji UE 2018/2026

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018R2026&rid=2>

Wskaźnik B 6 – Woda

Wskazówki dotyczące obliczania poborów wody i zużycia wody i informowania o nich

123. **Pobór wody** odnosi się do ilości wody, którą jednostka pobiera w ramach swoich granic organizacji z dowolnego źródła w okresie sprawozdawczym. W praktyce dla większości jednostek odnosi się to do ilości wody pobranej z publicznej sieci wodociągowej, zgodnie z rachunkami za media. Jednak, w stosownych przypadkach, pobór wody obejmuje również ilości wody pobranej z innych źródeł, takich jak woda gruntowa z własnych studni, woda pobrana z rzek lub jezior lub woda otrzymana przez inne jednostki. Wody opadowe zebrane przez jednostkę nie są traktowane jako pobór wody.
124. **Zużycie wody** to ilość wody pobranej w granicach jednostki, która nie została zrzucana z powrotem do środowiska wodnego lub strony trzeciej i nie planuje się jej zrzutu z powrotem do środowiska wodnego lub strony trzeciej. Zazwyczaj dotyczy to wyparowanej wody – np. w procesach związanych z energią cieplną, takich jak suszenie lub produkcja energii – wody zawartej w produktach – np. w produkcji żywności – lub wody do celów nawadniania – np.

wykorzystywanej w rolnictwie lub do podlewania terenu należącego do spółki. W obliczeniach zużycia wody mogą być uwzględnione zebrane wody opadowe stanowiące oddzielne dane wejściowe w stosunku do poboru wody.

125. **Zrzut wody** oznacza na przykład ilość wody odprowadzanej bezpośrednio do odbiorników wodnych, takich jak jeziora lub rzeki, do kanalizacji publicznej lub do innych spółek w celu kaskadowego wykorzystania wody.

126. **Zużycie wody** można zatem obliczyć jako:

$$\text{Zużycie wody} = \text{Woda [pobór + zbieranie wód opadowych - zrzuty]}$$

W przypadku jednostek, które pobierają wodę wyłącznie z publicznej sieci wodociągowej i odprowadzają ją do kanalizacji, zużycie wody będzie bliskie zeru, a zatem w sprawozdaniu można je pominąć.

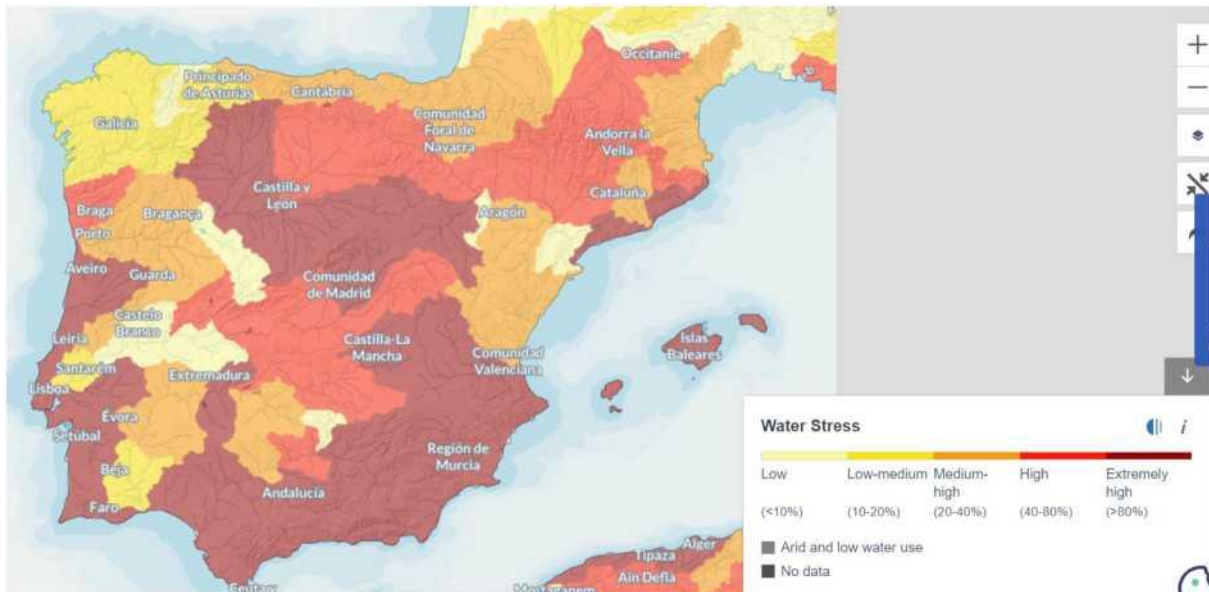
127. Jednostka może przedstawić dodatkowe informacje wyjaśniające kontekst poboru lub zużycia wody. Na przykład, jednostka może zaznaczyć, czy zbierane są wody opadowe i czy są one wykorzystywane jako zamiennik wody z instalacji wodociągowej lub czy woda jest odprowadzana do innych stron w celu jej kaskadowego wykorzystania.

128. Poniżej znajduje się przykład, w jaki sposób jednostki mogą przedstawiać informacje ilościowe na temat poboru, zrzutów i zużycia wody w podziale na lokalizacje.

	Pobór wody np. m ³	Zużycie wody np. m ³ (jeżeli dotyczy)
Wszystkie lokalizacje		
Lokalizacje na obszarach z deficytem wody		

Wskazówki dotyczące określenia, czy jednostka prowadzi działalność na obszarze, na którym występuje wysoki deficyt wody

129. Aby ustalić, czy jednostka działa na obszarze, na którym występuje wysoki deficyt wody, można skonsultować się z regionalnymi organami właściwymi w sprawach gospodarowania wodami w miejscach, w których jednostka prowadzi działalność, aby zapoznać się z ich oceną zasobów wodnych dla danej lokalizacji. Alternatywnie można też skorzystać z publicznie dostępnych i bezpłatnych narzędzi, które zawierają szczegółowe informacje na temat niedoboru wody na całym świecie. Jednym z takich narzędzi jest narzędzie Światowego Instytutu Zasobów o nazwie *Aqueduct Water Risk Atlas*. Za jego pomocą jednostki mogą sprawdzić poziom deficytu wody określony dla poszczególnych dorzeczy na całym świecie. Dla przykładu, poniższa mapa przedstawia główne dorzecza na Półwyspie Iberyjskim i ich klasyfikację pod względem deficytu wody według narzędzia *Aqueduct* Światowego Instytutu Zasobów.

130. Na tej grafice przedstawionych jest kilkanaście dorzeczy na Półwyspie Iberyjskim wraz z ich klasyfikacją pod względem deficytu wody. Większość południowej części półwyspu znajduje się na obszarze, na którym występuje bardzo wysoki deficyt wody – z wyjątkiem dorzecza Gwadiany (zaznaczonego kolorem żółtym). W związku z tym, jeśli jednostka prowadzi działalność w dorzeczu rzeki Gwadalkiwir (np. w regionie Andaluzji, który charakteryzuje się bardzo wysokim deficytem wody), musiałaby dokonać podziału zgłaszanych informacji na temat swojego **zużycia wody** i przedstawić je osobno dla tego regionu/dorzecza. Jeśli jednak prowadzi działalność w południowej części dorzecza Gwadiany (gdzie występuje niski deficyt wody), wówczas nie byłoby konieczne przedstawianie informacji o zużyciu wody osobno dla tego regionu/dorzecza.

Wskaźnik B 7 – Wykorzystanie zasobów, gospodarka o obiegu zamkniętym i gospodarowanie odpadami

Wskazówki dotyczące zasad gospodarki o obiegu zamkniętym

131. Ujawniając informacje na temat swoich produktów, wykorzystania materiałów i gospodarowania odpadami, jednostka może przedstawić informacje dotyczące **zasad gospodarki o obiegu zamkniętym**. Zasady gospodarki o obiegu zamkniętym wyszczególniono w poniższych punktach. Najważniejsze zasady przedstawione przez Fundację Ellen MacArthur poniżej zostały wyróżnione podkreśleniem, natomiast najważniejsze zasady uznawane przez Komisję Europejską zostały wyróżnione *kursywą*.

Eliminacja odpadów i zanieczyszczeń – można to osiągnąć poprzez usprawnienie procesów, a także poprzez rozwiązania projektowe w następujących obszarach: *użyteczność, możliwość ponownego użycia, możliwość naprawy, możliwość demontażu i regeneracja*.

Obieg zamknięty produktów i materiałów (przy zachowaniu ich najwyższej wartości) – *możliwość ponownego użycia i recykling* mają kluczowe znaczenie dla obiegu produktów, jednak jest on usprawniony, jeśli na etapie projektowania zwróci się szczególną uwagę na obieg zamknięty z uwzględnieniem takich kwestii, jak użyteczność, możliwość ponownego użycia, możliwość naprawy, regeneracja i możliwość demontażu. Można również wziąć pod uwagę takie czynniki, jak włączenie biomateriałów i ich *recyrkulacja w cyklu biologicznym*, na przykład stosowanie w rolnictwie biodegradowalnych osłon upraw zamiast osłon z tworzyw sztucznych.

Regeneracja przyrody – tam, gdzie to możliwe, działania człowieka powinny dążyć do regeneracji przyrody i poprawy lub przywrócenia głównych funkcji ekologicznych (tj. odwadniania, zapewniania siedlisk, regulacji termicznej itp.), które mogły zostać utracone w wyniku wcześniejszej działalności człowieka.

Wskazówki dotyczące wskaźnika zawartości materiałów pochodzących z recyklingu w produktach i opakowaniach

132. Przy obliczaniu wskaźnika zawartości materiałów pochodzących z recyklingu – tj. wynikającego z dodania do procesu materiałów do produkcji pochodzących z recyklingu – w swoich produktach (tj. wyprodukowanych przez jednostkę towarach lub materiałach) i opakowaniach, jednostka może użyć jako mianownika ilorazu całkowitej masy materiałów pochodzących z recyklingu użytych w produktach i opakowaniach (w okresie sprawozdawczym) i całkowitej masy materiałów w produktach i opakowaniach (w okresie sprawozdawczym).

Wskazówki dotyczące wskaźnika zawartości materiałów nadających się do recyklingu w produktach i opakowaniach

133. Przy obliczaniu wskaźnika zawartości materiałów nadających się do recyklingu – tj. materiałów, które pod względem technologicznym nadają się do recyklingu – jednostka może użyć jako mianownika ilorazu całkowitej masy materiałów nadających się do recyklingu w produktach i opakowaniach (w okresie sprawozdawczym) i całkowitej masy materiałów w produktach i opakowaniach (w okresie sprawozdawczym).

Wskazówki dotyczące identyfikacji procesów produkcji lub pakowania

134. Aby zidentyfikować procesy produkcji lub pakowania, jednostka może odnieść się do tych rodzajów działalności, które wchodzą w zakres „Sekcji C – Przetwórstwo przemysłowe” i „Sekcji F – Budownictwo” w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1893/2006⁵.

Wskazówki dotyczące całkowitej ilości wytwarzanych odpadów i odpadów skierowanych do recyklingu lub ponownego użycia

135. Ujawniając informacje na temat odpadów, jednostka może przyjąć format poniższych tabel.

	Odpady wytworzone (np. w tonach)		
	Całkowita ilość wytwarzanych odpadów, w tym:		
		Ilość odpadów skierowanych do recyklingu lub ponownego użycia	Ilość odpadów skierowanych do unieszkodliwienia
Odpady inne niż niebezpieczne			
Rodzaj odpadów 1			
Rodzaj odpadów 2			
...			
Odpady niebezpieczne			
Rodzaj odpadów 1			
...			

136. Przykłady **odpadów niebezpiecznych**, które mogą być generowane przez małe przedsiębiorstwa, obejmują baterie, zużyte oleje, pestycydy, sprzęt zawierający rtęć i lampy fluorescencyjne.
137. Jednostka może przedstawić inne podziały określające inne rodzaje odpadów innych niż niebezpieczne i **odpadów niebezpiecznych**. Jednostka może wówczas wziąć pod uwagę wykaz opisów odpadów umieszczony w miernikach społecznych w europejskim katalogu odpadów.

Wskaźnik B 8 – Pracownicy – Ogólna charakterystyka

138. Ekwiwalent pełnego czasu pracy (EPC) (ang. FTE – full-time equivalent) to liczba stanowisk w pełnym wymiarze czasu pracy w jednostce. Można go obliczyć poprzez podzielenie liczby zaplanowanych godzin pracy pracownika (łącznie efektywnej liczby godzin przepracowanych w tygodniu) przez liczbę godzin stosowanych przez pracodawcę w pełnym tygodniu pracy (łącznie liczbę godzin przepracowanych przez pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy). Na przykład pracownik, który pracuje 25 godzin tygodniowo w spółce, w której tydzień w pełnym wymiarze czasu pracy wynosi 40 godzin, stanowi 0,625 EPC (tj. 25/40 godzin).
139. Liczba pracowników to całkowita liczba osób zatrudnionych przez jednostkę w danym czasie.

Wskazówki dotyczące sposobu przedstawiania informacji o typach umów pracowników

140. W poniższej tabeli pokazano, w jaki sposób można przedstawiać informacje na temat **pracowników** w podziale na rodzaj umowy o pracę.

Rodzaj umowy	Liczba pracowników (liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy lub liczba zatrudnionych)
Umowa na czas określony	
Umowa na czas nieokreślony	
Liczba pracowników ogółem	

W poniższej tabeli pokazano, w jaki sposób można przedstawiać informacje na temat **pracowników** w podziale na płeć.

Płeć	Liczba pracowników (liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy lub liczba zatrudnionych)
Mężczyzna	
Kobieta	
Inna	
Nie zgłoszono	
Liczba pracowników ogółem	

141. W niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej osoby mogą zgodnie z prawem wpisać się do rejestru jako osoby trzeciej – często neutralnej – płci, którą w powyższej tabeli należy sklasyfikować jako „inną”. Jeśli jednostka ujawnia dane o **pracownikach** w miejscach, gdzie nie jest to możliwe, może to wyjaśnić i wskazać, że kategoria „inna” nie ma zastosowania. Kategoria „nie zgłoszono” dotyczy pracowników, którzy nie ujawniają swojej tożsamości płciowej.

142. W poniższej tabeli pokazano, w jaki sposób można przedstawiać informacje na temat pracowników w podziale na kraj.

Kraj	Liczba pracowników (liczba ekwiwalentów pełnego czasu pracy lub liczba zatrudnionych)
Kraj A	
Kraj B	
Kraj C	
Kraj D	
Liczba pracowników ogółem	

143. Definicje i rodzaje umów o pracę mogą się różnić w zależności od kraju. Jeżeli jednostka zatrudnia **pracowników** pracujących w więcej niż jednym kraju, do obliczenia danych krajowych stosuje prawne definicje określone w przepisach krajów, w których przebywają pracownicy. Dane z poszczególnych krajów należy następnie zsumować, aby obliczyć liczbę całkowitą, pomijając różnice, które występują w krajowych definicjach prawnych.

Wskaźnik B 9 – Pracownicy – Bezpieczeństwo i higiena pracy

Wskaźniki dotyczące wskaźnika wypadków związanych z pracą podlegających zgłoszeniu

144. W celu obliczenia wskaźnika **wypadków związanych z pracą podlegających zgłoszeniu** należy zastosować poniższy wzór:

$$\frac{\text{Liczba wypadków związanych z pracą w roku sprawozdawczym}}{\text{Łączna liczba przepracowanych godzin w roku przez wszystkich pracowników}} \times 200\,000$$

145. Zakładając, że jeden pracownik zatrudniony w pełnym wymiarze godzin pracuje 2000 godzin rocznie, wskaźnik określa liczbę wypadków związanych z pracą na 100 pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin w ciągu roku. Jeżeli jednostka nie może bezpośrednio obliczyć liczby przepracowanych godzin, może ją oszacować na podstawie normalnego lub normalywnego wymiaru czasu pracy.

Przykład

146. W roku sprawozdawczym spółka A zgłosiła trzy wypadki związane z pracą. Spółka A zatrudnia 40 pracowników, a liczba przepracowanych godzin w ciągu roku wynosi 80 000 (40 x 2000).

Wskaźnik **wypadków związanych z pracą podlegających zgłoszeniu** wynosi $3/80\ 000 \times 200\ 000 = 7,5$.

Wskaźniki dotyczące liczby ofiar śmiertelnych w wyniku urazów związanych z pracą i złego stanu zdrowia związanego z pracą

147. Urazy związane z pracą i zły stan zdrowia związany z pracą wynikają z narażenia na zagrożenia w miejscu pracy.

148. W przypadku telepracy, urazy lub zły stan zdrowia są związane z pracą, gdy są bezpośrednio związane z wykonywaniem pracy, a nie z ogólnym środowiskiem domowym.

149. W przypadku urazów i złego stanu zdrowia, które wystąpiły podczas podróży danej osoby do pracy, uznaje się je za związane z pracą, jeśli w czasie urazu lub złego stanu zdrowia **pracownik** wykonywał czynności związane z pracą w interesie pracodawcy. Wypadki mające miejsce podczas podróży, wykraczające poza zakres odpowiedzialności jednostki (tj. regularne dojazdy do i z pracy), podlegają obowiązującym przepisom krajowym, które regulują ich klasyfikację pod kątem tego, czy są one uznawane za związane z pracą, czy też nie.

150. Uznaje się, że choroba psychiczna jest związana z pracą, jeżeli została zgłoszona dobrowolnie przez odpowiedniego pracownika i jeżeli wynika to z oceny uprawnionego pracownika służby zdrowia, w której stwierdzono, że przedmiotowa choroba jest rzeczywiście związana z pracą. Nie uznaje się za związane z pracą problemów zdrowotnych, które wynikają z palenia, nadużywania narkotyków i alkoholu, braku aktywności fizycznej, niezdrowej diety i czynników psychospołecznych niezwiązanych z pracą.

151. Jednostka może przedstawiać zgony w podziale na te, które wynikają z urazów związanych z pracą i te, które wynikają ze złego stanu zdrowia związanego z pracą.

Wskaźnik B 10 – Pracownicy – Wynagrodzenia, układy zbiorowe i szkolenia

Wskaźniki dotyczące wynagrodzenia: stosunek płacy podstawowej do płacy minimalnej

152. „Znaczna część pracowników” odnosi się do większości pracowników w jednostce bez uwzględniania stażystów i praktykantów.

153. „Płaca podstawowa” odnosi się do płacy przy zatrudnieniu w pełnym wymiarze czasu pracy w najniższej kategorii zatrudnienia. Płace stażystów i praktykantów nie są brane pod uwagę przy określaniu płacy podstawowej w jednostce.

154. „Płaca minimalna” odnosi się do minimalnego wynagrodzenia za pracę za godzinę (lub inną jednostkę czasu) dopuszczalnego przez prawo. W zależności od kraju, płaca minimalna może być ustalana bezpośrednio przepisami prawa lub w ramach rokowań zbiorowych/kodeksów branżowych. Jednostka odnosi się do płacy minimalnej obowiązującej w kraju, którego dotyczy sprawozdanie (niezależnie od tego, czy została ona ustalana bezpośrednio przepisami prawa, czy w ramach rokowań zbiorowych/kodeksów branżowych).

Aby obliczyć stosunek płacy podstawowej do płacy minimalnej, stosuje się poniższy wzór:

$$\text{Stosunek} = \frac{\text{Płaca podstawowa}}{\text{Płaca minimalna}}$$

Wskaźniki dotyczące wynagrodzenia: dysproporcja płacowa między pracownikami płci żeńskiej i męskiej w ujęciu procentowym

155. Wskaźnik dysproporcji (luki) płacowej między **pracownikami** płci żeńskiej i męskiej w ujęciu procentowym odnosi się do zasady równouprawnienia płci, która przewiduje równość

wynagrodzeń za taką samą pracę. Lukę płacową definiuje się jako różnicę średniego poziomu wynagrodzenia między pracownikami płci żeńskiej i męskiej, wyrażoną jako odsetek średniego poziomu wynagrodzenia pracowników płci męskiej.

156. Aby obliczyć ten wskaźnik, w obliczeniach uwzględnia się wszystkich **pracowników**. Ponadto powinno się wykonać obliczenia dwóch oddzielnych średnich **wynagrodzenia** dla pracowników płci żeńskiej i męskiej. Zob. poniższy wzór:

$$\frac{(\text{Średni poziom wynagrodzenia brutto za godzinę pracowników płci męskiej} - \text{średni poziom wynagrodzenia brutto za godzinę pracowników płci żeńskiej})}{\text{Średni poziom wynagrodzenia brutto za godzinę pracowników płci męskiej}} \times 100$$

157. W zależności od polityki wynagrodzeń stosowanej przez jednostkę, **wynagrodzenie** brutto odnosi się do wszystkich poniższych elementów:
- (a) wynagrodzenie zasadnicze, które stanowi sumę gwarantowanego, krótkoterminowego i niezmiennego wynagrodzenia pieniężnego;
 - (b) świadczenia pieniężne, które stanowią sumę wynagrodzenia zasadniczego i dodatków pieniężnych, premii, prowizji, udziału w zyskach pieniężnych i innych form zmiennych płatności pieniężnych;
 - (c) świadczenia rzeczowe, takie jak samochody, prywatne ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie na życie, programy wspierające dobrostan; oraz
 - (d) bezpośrednie wynagrodzenie, które stanowi sumę świadczeń pieniężnych, świadczeń rzeczowych i całkowitej wartości godziwej wszystkich rocznych zachęt długoterminowych.
158. Wynagrodzenie brutto stanowi sumę wszystkich odpowiednich elementów wymienionych powyżej.
159. Średnie wynagrodzenie brutto za godzinę to iloraz tygodniowego/rocznego wynagrodzenie brutto i średniej liczby godzin przepracowanych w tygodniu/roku.

Przykład

Spółka A zatrudnia łącznie X **pracowników** płci męskiej i Y pracowników płci żeńskiej. Wynagrodzenie brutto za godzinę pracowników płci męskiej wynosi 15 EUR, a pracowników płci żeńskiej 13 EUR.

Średni poziom wynagrodzenia brutto za godzinę pracowników płci męskiej stanowi iloraz sumy wszystkich ich wynagrodzeń brutto za godzinę i całkowitej liczby pracowników płci męskiej. Średni poziom wynagrodzenia brutto za godzinę pracowników płci żeńskiej stanowi iloraz sumy wszystkich ich wynagrodzeń brutto za godzinę i całkowitej liczby pracowników płci żeńskiej.

Wzór stosowany do obliczania dysproporcji płacowej między pracownikami płci żeńskiej i męskiej w ujęciu procentowym jest następujący:

$$\frac{15 - 13}{15} \times 100 = 13,3\%$$

Wskazówki dotyczące zakresu układów zbiorowych

160. **Pracownicy** jednostki objęci układami zbiorowymi pracy w ramach **rokowań zbiorowych** to osoby, wobec których jednostka jest zobowiązana do stosowania układu. Jeżeli pracownik jednostki jest objęty więcej niż jednym układem zbiorowym pracy, liczony jest tylko raz. Jeżeli żaden z pracowników nie jest objęty układem zbiorowym pracy, odsetek wynosi zero.
161. Odsetek **pracowników** objętych układami zbiorowymi pracy oblicza się według poniższego wzoru:

$$\frac{\text{Liczba pracowników objętych układami zbiorowymi pracy}}{\text{Liczba pracowników}} \times 100$$

162. Informacje wymagane w ramach tego wymogu dotyczącego ujawniania informacji można zgłaszać jako stopy pokrycia, jeżeli zakres **rokowań zbiorowych** mieści się w następujących przedziałach: 0–19%, 20–39%, 40–59%, 60–79% lub 80–100%.
163. Celem tego wymogu nie jest uzyskanie odsetka **pracowników** reprezentowanych przez radę zakładową lub należących do związków zawodowych, gdyż mogą one być różne. Odsetek pracowników objętych **układami zbiorowymi pracy** może być wyższy niż odsetek pracowników zrzeszonych w związkach zawodowych, gdy układy zbiorowe pracy dotyczą zarówno członków związku, jak i osób niezrzeszonych.

Wskaźniki dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej (ang. business conduct)

Wskaźnik B 12 – Wyroki skazujące i grzywny za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw

164. **Korupcja** i przekupstwo wchodzi w zakres **prowadzenia działalności gospodarczej** jako kwestii związanej z zrównoważonym rozwojem.
165. Zgodnie z pkt. 38 jednostka informuje o łącznej liczbie wyroków skazujących oraz łącznej kwocie grzywien za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw.

Wskazówki dotyczące wyroków skazujących

166. Wyroki skazujące za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw odnoszą się do każdego wyroku sądu karnego przeciwko osobie fizycznej lub przedsiębiorstwu w odniesieniu do przestępstwa związanego z **korupcją** i przekupstwem. Na przykład, gdy te decyzje sądów zostaną wpisywane do rejestru karnego skazującego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Wskazówki dotyczące grzywien

167. Grzywny nałożone za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw odnoszą się do obowiązkowych kar pieniężnych w związku z naruszeniem przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw nałożonych przez sąd, komisję lub inny organ rządowy, które są wpłacane na rzecz skarbu państwa.

Moduł ujawnień informacji dla partnerów biznesowych: Wskazówki

168. Niniejsze wskazówki mają na celu wsparcie przygotowania wskaźników w module ujawnień informacji dla partnerów biznesowych.

Zarządzanie – wskaźniki dotyczące modelu biznesowego

Ujawnienie BP 1 – Przychody z niektórych sektorów

169. Zgodnie z pkt. 74 jednostka oświadcza, czy prowadzi działalność związaną z następującymi sektorami, określając powiązane z nimi przychody:
- (a) produkcja kontrowersyjnych rodzajów broni, takich jak miny przeciwpiechotne, amunicja kasetowa, broń chemiczna i broń biologiczna (kontrowersyjne rodzaje broni są zakazana przez prawo międzynarodowe, ponieważ mogą powodować niekontrolowane skutki dla ludzi, w tym poważne obrażenia ciała i śmierć podczas konfliktów zbrojnych lub po ich zakończeniu);
 - (b) uprawa i produkcja tytoniu;
 - (c) sektor paliw kopalnych (węgiel, ropa naftowa i gaz) (tj. przychody z działalności związanej z poszukiwaniem, górnictwem, wydobywaniem, produkcją, przetwarzaniem, magazynowaniem, rafinacją lub dystrybucją, w tym transportem i magazynowaniem paliw kopalnych oraz handlem tymi paliwami); oraz
 - (d) produkcja chemikaliów, tj. jej działalność jest objęta działem 20.2 w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 1893/2006, który obejmuje produkcję „... pestycydów i pozostałych środków agrochemicznych”).
170. Kryteria dotyczące tych sektorów zostały określone w niektórych przepisach mających zastosowanie do sektora finansowego, w związku z tym sektory te zostały zidentyfikowane przez kredytodawców i inwestorów jako niosące ze sobą ryzyko dla zrównoważonego rozwoju.

Ujawnienie BP 2 – Obowiązki w odniesieniu do kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem

171. Najwyższy organ **zarządzający** (dla spółek, w których funkcjonuje rada nadzorcza, powinno się podać dane również dla organu nadzorczego) oznacza organ dysponujący najszerszymi uprawnieniami w zakresie podejmowania decyzji w spółce. W zależności od jurysdykcji, w której znajduje się spółka, oraz w zależności od klasyfikacji jej formy prawnej, organ zarządzający może przyjmować różną formę.
172. Wskaźnik zróżnicowania organu **zarządzającego** pod względem płci oblicza się jako średni stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn wśród członków zarządu.

$$\text{Wskaźnik zróżnicowania pod względem płci} = \frac{\text{liczba członków płci żeńskiej}}{\text{liczba członków płci męskiej}}$$

Przykład

173. Pewien organ **zarządzający** składa się z sześciu członków, w tym trzech kobiet. Wskaźnik jego zróżnicowania pod względem płci wynosi jeden – na każdą kobietę będącą członkiem tego organu przypada jeden członek płci męskiej.

Wskaźniki z zakresu ochrony środowiska

Ujawnienie BP 3 – Cel redukcji emisji gazów cieplarnianych

174. Cel redukcji emisji gazów cieplarnianych stanowi zobowiązanie do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych jednostki w kolejnym roku w porównaniu do emisji gazów cieplarnianych zmierzonych w roku bazowym. Redukcję emisji można osiągnąć na przykład poprzez elektryfikację, produkcję energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych, opracowanie

zrównoważonych produktów. Usuwanie i unikanie emisji nie jest liczone jako redukcja emisji. Ujawnienie BP 3 wymaga, aby jednostka ujawniała **cele** redukcji emisji **gazów cieplarnianych** w odniesieniu do emisji zakresu 1 i zakresu 2.

175. Rok bazowy to rok poprzedzający, względem którego można zmierzyć aktualne emisje gazów cieplarnianych jednostki. Co do zasady, rok bazowy powinien być ostatnim i reprezentatywnym rokiem emisji gazów cieplarnianych jednostki, dla którego istnieją możliwe do zweryfikowania dane.
176. Rok docelowy to rok w przyszłości, w którym jednostka zamierza osiągnąć określoną wielkość redukcji emisji gazów cieplarnianych w ujęciu bezwzględnym lub procentowym. Jako cel krótkoterminowy powinien on obejmować okres od jednego do trzech lat od roku bazowego. **Cele** długoterminowe mogą być również uwzględnione, na przykład dla okresów dwudziesto- lub trzydziestoletnich (np. 2040 lub 2050). Zachęca się jednostki do uwzględniania wartości celów krótkoterminowych na rok co najmniej 2030 oraz, jeśli to możliwe, celów długoterminowych na rok 2050. Zaleca się, aby począwszy od 2030 r. jednostki aktualizowały rok bazowy i rok, którego dotyczy cel, w odniesieniu do swoich celów redukcji emisji gazów cieplarnianych po upływie każdego kolejnego pięcioletniego okresu.
177. Aby określić cel, jednostki powinny wziąć pod uwagę istniejące dowody naukowe dotyczące ograniczania emisji gazów cieplarnianych. [SBTi \(Science Based Target Initiative\)](#) zaleca międzysektorowy cel redukcji emisji gazów cieplarnianych -42% do roku 2030 i -90% do roku 2050 (rok bazowy 2020). Istnieją również konkretne scenariusze dla poszczególnych sektorów i jednostki mogą je brać pod uwagę przy określaniu celów redukcji emisji **gazów cieplarnianych**.

Ujawnienie BP 4 – Plan przejścia dotyczący łagodzenia zmiany klimatu

178. Plan transformacji związany z klimatem to zestaw obecnych i przyszłych **działań** mający na celu dostosowanie modelu biznesowego, strategii i działalności jednostki do najważniejszego nadrzędnego globalnego celu, jakim jest ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C. Posiadanie planu transformacji opartego na celu redukcji emisji gazów cieplarnianych zgodnym z tym założeniem jest istotne, ponieważ można zrozumieć środki, za pomocą których jednostka będzie dokonywać przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, jednocześnie śledząc poczynione postępy. Plan transformacji pełni rolę mechanizmu zapewniającego odpowiedzialność i przejrzystość, który zachęca jednostki do opracowania wiarygodnych scenariuszy łagodzenia zmian klimatu poprzez realizowanie **działań**.
179. Wiarygodny plan transformacji powinien (a) określać wyraźne role i obowiązki; (b) być zintegrowany ze strategią biznesową i planowaniem finansowym jednostki; (c) zawierać informacje na temat dźwigni dekarbonizacji i scenariuszy obniżenia emisyjności, a także wymiernych wskaźników, które można monitorować w określonych ramach czasowych; (d) w stosownych przypadkach, umożliwiać regularne przeprowadzanie przeglądów i aktualizacji po konsultacjach z zainteresowanymi stronami; oraz (e) obejmować całość własnej działalności oraz, w możliwie najszerszym zakresie, **łańcuch wartości** lub przedstawić wyjaśnienie dotyczące wszelkich ograniczeń.

Ujawnienie BP 5 – Ryzyko fizyczne wynikające ze zmiany klimatu

180. **Ryzyko fizyczne związane z klimatem** wynika z wpływu zmiany klimatu na jednostkę. Jego rodzaje można podzielić na gwałtowne ryzyko fizyczne, które wynika z konkretnych zdarzeń (takich jak susze, powodzie, ekstremalne opady i pożary) oraz długotrwałe ryzyko fizyczne, które wynika z długoterminowych zmian klimatu. Ryzyko fizyczne jest funkcją zagrożeń związanych z klimatem, narażenia aktywów i działalności jednostki na te zagrożenia oraz wrażliwości jednostki na te zagrożenia. Przykładami zagrożeń związanych z klimatem są fale upałów, zwiększona częstotliwość występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych, wzrost poziomu mórz i oceanów, powódź glacialna oraz zmiany rozkładu opadów i cyrkulacji wiatru. Ryzyko fizyczne związane z klimatem można zidentyfikować i modelować za pomocą scenariuszy klimatycznych, które uwzględniają ścieżki wysokiej emisji, takie jak IPCC SSP5-8.5.

Ujawnienie BP 6 – Wskaźnik odpadów niebezpiecznych i odpadów promieniotwórczych

181. Odpady nuklearne mogą występować w różnych sytuacjach, od czujników dymu, przez osady, po naturalnie występujące materiały promieniotwórcze. Mogą być również obecne w specjalnym sprzęcie wykorzystywanym w przemyśle, placówkach badawczych i służbie zdrowia, a także w innych obiektach.
182. Jednostka może ujawniać odsetek jej odpadów promieniotwórczych, który jest obliczany jako procent całkowitej ilości **odpadów niebezpiecznych**, o których informacje przedstawia w B 7 modułu podstawowego.
183. Poniżej znajduje się przykład obliczenia wskaźnika odpadów promieniotwórczych:

$$\text{Wskaźnik odpadów promieniotwórczych} = \frac{\text{Odpady promieniotwórcze (t)}}{\text{Odpady niebezpieczne (t)}} \times 100$$

Wskaźniki społeczne

Ujawnienie BP 7 – Dostosowanie do międzynarodowo uznanych instrumentów

184. Jednostka ujawnia informacje na temat zarządzania faktycznym i potencjalnym niekorzystnym oddziaływaniem na prawa człowieka. Oznacza to, że jednostka ujawnia informacje, czy posiada polityki zobowiązujące ją do przestrzegania praw człowieka, w tym praw pracy, określonych w Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych. Takie polityki mogą przybierać różne formy i nie mają określonego wzoru ani struktury. Wysiłki mające na celu wdrożenie takich polityk mogą obejmować zapewnienie **pracownikom** konkretnych **szkoleń** na temat praw człowieka, a także wysiłki na rzecz uzyskania szczegółowych informacji na temat łańcuchów dostaw w celu aktywnego identyfikowania problemów związanych z pracą dzieci lub pracą przymusową, w szczególności w kontekstach wykazujących podwyższone ryzyko w tym zakresie.
185. Prawa człowieka w miejscu pracy obejmują prawo do bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy, prawo do wolności zrzeszania się i prawo do **rokowań zbiorowych**; eliminację dyskryminacji, w tym prawo do równych wynagrodzeń za pracę o takiej samej wartości; oraz eliminację pracy dzieci i pracy przymusowej.
186. Międzynarodowe instrumenty, takie jak traktaty, konwencje, zasady i wytyczne, stanowią wspólną podstawę odniesienia, na podstawie której jednostka opracowuje polityki związane z prawami człowieka (zob. art. 29b ust. 2b *Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)*). Polityki te mogą sygnalizować wewnętrznym i zewnętrznym zainteresowanym stronom, że jednostka podejmuje kroki w celu uwzględnienia praw człowieka w swojej działalności i relacjach biznesowych.

Ujawnienie BP 8 – Procesy nadzorowania przestrzegania zasad i mechanizmy przeciwdziałania przypadkom naruszeń

187. **Polityka** praw człowieka określa, w jaki sposób jednostka przestrzega praw człowieka, stosując procesy mające na celu identyfikację, zapobieganie, łagodzenie i rozliczanie sposobu, w jaki jednostka odnosi się do rzeczywistego lub potencjalnego negatywnego wpływu na prawa człowieka. Przykłady mechanizmów wykorzystywanych do zgłaszania naruszeń praw człowieka obejmują zapewnienie kanałów, takich jak procedury rozpatrywania **skarg**, skargi ogólne i skargi sygnalistów, za pośrednictwem których **pracownicy** mogą zgłaszać obawy lub składać skargi dotyczące praw człowieka, w tym praw pracowniczych.

Ujawnienie BP 9 – Naruszenia Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych lub Wytycznych ONZ (w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz w Międzynarodowej karcie praw człowieka)

188. W stosownych przypadkach, jednostka ujawnia informacje, czy w roku sprawozdawczym miały miejsce jakiegokolwiek naruszenia praw człowieka. Kompleksowy przegląd i wykaz praw człowieka zawarty jest w treści Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych.

Ujawnienie BP 10 – Pracownicy – Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym

189. Jednostka osobno ujawnia odsetek takich **pracowników**:
- (a) którzy mogą skorzystać z urlopu ze względów rodzinnych w roku sprawozdawczym, z podziałem według płci, oraz
 - (b) którzy skorzystali z urlopu ze względów rodzinnych w roku sprawozdawczym, z podziałem według płci.
190. Aby obliczyć ten odsetek, dla zachowania spójności należy zastosować tę samą metodologię, co w przypadku wskaźników społecznych w module podstawowym, co oznacza, że **pracownicy** mogą być liczeni w liczbie ekwiwalentów pełnego czasu pracy lub liczbie zatrudnionych.
191. Urlop ze względów rodzinnych obejmuje urlop macierzyński, urlop ojcowski, urlop z tytułu przysposobienia, urlop rodzicielski lub ze względów rodzinnych i urlop opiekuńczy. Definicja i zakres urlopu ze względów rodzinnych są określone w przepisach krajowych.

Ujawnienie BP 11 – Liczba praktykantów

192. Jednostka ujawnia liczbę **praktykantów** posiadanych w okresie sprawozdawczym na podstawie mających zastosowanie definicji krajowych i programów praktyk.
193. Liczba praktykantów odnosi się do liczby praktykantów pracujących w jednostce w roku sprawozdawczym. Na przykład, jeśli koniec roku jednostki przypada w grudniu, praktykant, który rozpoczyna wykonywanie umowy w roku x1 i kończy w roku x2, powinien zostać uwzględniony w ramach tego ujawnienia w roku x1 i w roku x2.

Dodatek A: Definicje terminów

Niniejszy dodatek stanowi integralną część [projektu] Standardu.

Definicje terminów	Definicja
Działania	Działania odnoszą się do (i) działań i planów działania (w tym planów przejścia) podjętych w celu zapewnienia, aby jednostka osiągała wyznaczone cele, i za pomocą których jednostka zamierza odpowiadać na istotne oddziaływanie, istotne ryzyko oraz istotne możliwości; oraz (ii) decyzji dotyczących wspierania tych działań i planów działania w drodze wykorzystywania zasobów finansowych, ludzkich lub technologicznych.
Dotknięte społeczności	Ludzie lub grupy żyjące lub pracujące na tym samym obszarze, na które wpływa lub może wpływać jednostka sprawozdająca w ramach prowadzonych operacji lub w ramach wszystkich poziomów swojego łańcucha wartości. Dotknięte społeczności mogą żyć zarówno na obszarach przylegających do miejsc, w których jednostka prowadzi działalność (społeczności lokalne), jak i w większej odległości. Dotknięte społeczności obejmują ludy rdzenne, na które może być wywierany rzeczywisty i potencjalny wpływ.
Praktykant	Praktykant odnosi się do osoby, która odbywa praktykę. Praktyki zawodowe

Definicje terminów	Definicja
	są rozumiane jako formalne programy kształcenia i szkolenia zawodowego (a) które łączą naukę w instytucjach kształcenia i szkolenia zawodowego z znaczącą częścią uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w firmach i innych miejscach pracy, (b) które prowadzą do uzyskania kwalifikacji uznawanych na szczeblu krajowym, (c) które opierają się na umowie określającej prawa i obowiązki praktykanta, pracodawcy oraz, w stosownych przypadkach, instytucji kształcenia i szkolenia zawodowego, oraz (d) w ramach których praktykant otrzymuje wynagrodzenie lub inną rekompensatę za element oparty na pracy.
Bioróżnorodność lub różnorodność biologiczna	Zróżnicowanie organizmów żywych dowolnego pochodzenia, w tym m.in. z ekosystemów lądowych, słodkowodnych, morskich i innych ekosystemów wodnych oraz zespołów ekologicznych, do których należą.
Obszar wrażliwy pod względem bioróżnorodności	Do obszarów wrażliwych pod względem bioróżnorodności należą: Sieć obszarów chronionych Natura 2000, obiekty światowego dziedzictwa UNESCO i obszary o zasadniczym znaczeniu dla bioróżnorodności, a także inne obszary chronione, o których mowa w dodatku D do załącznika II do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2021/2139.
Prowadzenie działalności gospodarczej (ang. business conduct)	Następujące kwestie określane są łącznie jako „prowadzenie działalności gospodarczej lub kwestie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”: (a) etyka biznesu i kultura korporacyjna, w tym przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu, ochrona sygnalistów i dobrostanu zwierząt; (b) zarządzanie i jakość stosunków z dostawcami, w tym praktyki płatnicze, zwłaszcza w odniesieniu do opóźnień w płatnościach na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw; (c) działalność i zobowiązania jednostki związane z wywieraniem wpływu politycznego, w tym działalność lobbingowa.
Rokowania zbiorowe	Wszelkie rokowania, które odbywają się między pracodawcą, grupą pracodawców lub co najmniej jedną organizacją pracodawców, z jednej strony, a co najmniej jednym związkiem zawodowym lub, w przypadku ich braku, przedstawicielami pracowników należycie wybranymi i upoważnionymi przez nich zgodnie z krajowymi przepisami ustawowymi i wykonawczymi, z drugiej strony, w celu: i) określenia warunków pracy i zatrudnienia; lub ii) uregulowania stosunków między pracodawcami a pracownikami; lub w celu uregulowania stosunków między pracodawcami lub ich organizacjami a organizacją lub organizacjami pracowników.
Korupcja	Nadużywanie powierzonej władzy w celu uzyskania prywatnej korzyści, które może być inicjowane przez osoby fizyczne lub organizacje. Obejmuje praktyki, takie jak drobne gratyfikacje, oszustwa, wymuszenie, zmowa i pranie pieniędzy. Dotyczy także oferowania lub otrzymywania jakichkolwiek prezentów, pożyczek, opłat, nagród lub innych korzyści na rzecz lub od jakiegokolwiek osoby jako zachęty do dopuszczenia się czynności nieuczciwej, nielegalnej lub stanowiącej naruszenie zaufania w zakresie prowadzenia przez jednostkę działalności. Może to dotyczyć świadczeń pieniężnych lub rzeczowych, takich jak bezpłatne towary, prezenty i urlopy lub specjalnych usług osobistych świadczonych z zamiarem osiągnięcia nienależnej korzyści lub takich, które mogą prowadzić do nacisku moralnego w celu uzyskania takiej korzyści.
Konsumenci	Osoby fizyczne, które nabywają, konsumują lub wykorzystują towary i usługi do użytku osobistego – dla siebie samych albo dla innych osób – a nie w celu odsprzedaży, w celach komercyjnych lub handlowych, gospodarczych,

Definicje terminów	Definicja
	rzemieślniczych lub związanych z wykonywaniem wolnego zawodu.
Informacje niejawne	Informacje niejawne UE zdefiniowane w decyzji Rady z 23 września 2013 r. w sprawie przepisów bezpieczeństwa dotyczących ochrony informacji niejawnych UE (2013/488/UE) lub objęte klauzulą tajności przez jedno z państw członkowskich i oznaczone jako takie zgodnie z dodatkiem B do tej decyzji Rady. Informacje niejawne UE oznaczają wszelkie informacje lub materiały objęte klauzulą tajności UE, których nieuprawnione ujawnienie mogłoby w różnym stopniu wyrządzić szkodę interesom Unii Europejskiej lub interesom co najmniej jednego państwa członkowskiego. Informacje niejawne mogą otrzymać jedną z czterech klauzul tajności: ściśle tajne, tajne, poufne, zastrzeżone (w oparciu o definicję z decyzji Rady).
Zasady gospodarki o obiegu zamkniętym	Europejskie zasady gospodarki o obiegu zamkniętym to użyteczność; możliwość ponownego użycia; możliwość naprawy; możliwość demontażu; regeneracja lub odnowienie; recykling; recyrkulacja w cyklu biologicznym; inne potencjalne optymalizacje w zakresie wykorzystania produktów i materiałów.
Przystosowanie się do zmiany klimatu	Proces przystosowywania się do rzeczywistych i oczekiwanych zmian klimatu i ich skutków.
Ryzyko fizyczne związane z klimatem	Ryzyko wynikające ze zmiany klimatu, które może być wywołane zdarzeniami (gwałtowne) lub długoterminowymi zmianami (długotrwałe) wzorców klimatycznych. Poważne ryzyko fizyczne wynika z określonych zagrożeń, w szczególności zdarzeń związanych z pogodą, takich jak burze, powódzie, pożary lub fale upałów. Długotrwałe ryzyko fizyczne wynika z długookresowych zmian klimatu, takich jak zmiany temperatury, i ich wpływu na podnoszący się poziom mórz, ograniczoną dostępność wody, utratę bioróżnorodności oraz zmiany w zakresie produktywności gruntów i gleby.
Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 1)	Bezpośrednie emisje gazów cieplarnianych ze źródeł, które stanowią własność jednostki lub są przez nią zarządzane.
Pracownik	Osoba fizyczna, która pozostaje w stosunku pracy z jednostką zgodnie z prawem krajowym lub praktyką krajową.
Użytkownicy końcowi	Osoby fizyczne, które docelowo korzystają lub mają docelowo korzystać z danego produktu lub usługi.
Urlop ze względów rodzinnych	Urlop ze względów rodzinnych obejmuje urlop macierzyński, urlop ojcowski, urlop rodzicielski lub ze względów rodzinnych i urlop opiekuńczy, które są dostępne na podstawie prawa krajowego lub układów zbiorowych. Na potrzeby niniejszego Standardu pojęcia te definiuje się jako: (a) urlop macierzyński: chroniony przez zatrudnienie urlop dla zatrudnionych kobiet bezpośrednio w okresie porodu (lub w niektórych krajach – adopcji); (b) urlop ojcowski: urlop z okazji narodzin lub adopcji dziecka dla ojca lub, w przypadku i w zakresie przewidzianym przez prawo krajowe, dla równoważnego drugiego rodzica, w celu sprawowania opieki; (c) urlop rodzicielski lub ze względów rodzinnych: urlop dla rodziców z powodu narodzin lub adopcji dziecka w celu sprawowania opieki nad tym dzieckiem zgodnie z definicją każdego państwa członkowskiego; (d) urlop opiekuńczy: urlop dla pracowników w celu zapewnienia osobistej opieki lub wsparcia krewnemu lub osobie, która mieszka w tym samym gospodarstwie domowym, i która wymaga znaczącej opieki lub wsparcia z poważnych przyczyn medycznych, zgodnie z definicją każdego państwa

Definicje terminów	Definicja
	członkowskiego.
Mechanizm rozpatrywania skarg	Wszelkie zrutynizowane, państwowe lub niepaństwowe, sądowe lub pozasądowe procesy, za pomocą których zainteresowane strony mogą zgłaszać skargi i dochodzić zadośćuczynienia. Przykładami państwowych sądowych i pozasądowych mechanizmów rozpatrywania skarg są sądy, sądy pracy, krajowe instytucje praw człowieka, narodowe punkty kontaktowe ds. Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, biura rzeczników praw obywatelskich, agencje ochrony konsumentów, organy nadzoru regulacyjnego oraz rządowe biura skarg i zażaleń. Niepaństwowe mechanizmy rozpatrywania skarg obejmują mechanizmy, którymi dana jednostka zarządza samodzielnie albo wspólnie z zainteresowanymi stronami, takie jak mechanizmy rozpatrywania skarg na szczeblu operacyjnym i rokowania zbiorowe, w tym mechanizmy ustanowione w drodze rokowań zbiorowych. Obejmują one również mechanizmy zarządzane przez stowarzyszenia branżowe, organizacje międzynarodowe, organizacje społeczeństwa obywatelskiego lub grupy wielostronne. Organizacja zarządza mechanizmami rozpatrywania skarg na szczeblu operacyjnym samodzielnie albo we współpracy z innymi stronami i są one bezpośrednio dostępne dla zainteresowanych stron organizacji. Umożliwiają one wczesne i bezpośrednie zidentyfikowanie skarg i zajęcie się nimi, co zapobiega eskalacji zarówno szkód, jak i skarg. Dostarczają one również ważnych informacji zwrotnych na temat skuteczności analizy due diligence przeprowadzonej przez organizację przekazywanych przez osoby, których to bezpośrednio dotyczy. Zgodnie z wytyczną ONZ nr 31 skuteczne mechanizmy rozpatrywania skarg są zgodne z prawem, dostępne, przewidywalne, sprawiedliwe, przejrzyste, zgodne z prawami i stanowią źródło kształcenia ciągłego. Oprócz tych kryteriów skuteczne mechanizmy rozpatrywania skarg na szczeblu operacyjnym opierają się również na zaangażowaniu i dialogu. Organizacja może mieć większe trudności z oceną skuteczności mechanizmów rozpatrywania skarg, w których uczestniczy, w porównaniu z tymi, które sama ustanowiła.
Gazy cieplarniane	Na potrzeby niniejszego Standardu gazy cieplarniane obejmują sześć gazów wymienionych w protokole z Kioto: dwutlenek węgla (CO ₂), metan (CH ₄), podtlenek azotu (N ₂ O), trójfluorek azotu (NF ₃), wodorofluorowęglowodory (HFCs), perfluorowęglowodory (PFCs) oraz heksafluorek siarki (SF ₆).
Rządzenie	Rządzenie to system zasad, praktyk i procesów, za pomocą których kieruje się działaniami spółki i kontroluje się je.
Emisje gazów cieplarnianych brutto	Emisje gazów cieplarnianych brutto to całkowite emisje przed odliczeniem pochłaniania dwutlenku węgla lub dokonaniem jakichkolwiek innych korekt.
Odpady niebezpieczne	Odpady, które wykazują jedną lub więcej niebezpiecznych właściwości wymienionych w załączniku III do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów.
Incydent	Powództwo lub skarga zarejestrowane w jednostce lub we właściwych organach w drodze formalnej procedury lub przypadek niezgodności zidentyfikowany przez jednostkę w drodze ustanowionych procedur. Ustanowione procedury identyfikacji przypadków niezgodności mogą obejmować audyty systemu zarządzania, formalne programy monitorowania lub mechanizmy składania skarg.
Pośrednie emisje gazów cieplarnianych (zakres 2)	Pośrednie emisje są konsekwencją działalności prowadzonej przez jednostkę, ale występują u źródeł, które stanowią własność innej spółki lub

Projekt standardu VSME

Definicje terminów	Definicja
	są przez nią zarządzane. Emisje gazów cieplarnianych zakresu 2 stanowią pośrednie emisje pochodzące z wytwarzania zakupionych lub pozyskanych energii elektrycznej, pary wodnej, ciepła lub chłodzenia zużywanych przez jednostkę.
Sposób użytkowania gruntów	Wykorzystanie przez człowieka określonego obszaru w określonym celu (np. do celów mieszkalnych; rolnictwa; rekreacji; przemysłu itp.). Wpływa na niego pokrycie terenu (trawa, asfalt, drzewa, niezabudowana ziemia, woda itd.). Zmiana sposobu użytkowania gruntów odnosi się do zmiany dotyczącej sposobu użytkowania gruntów lub gospodarowania nimi przez człowieka, co może doprowadzić do zmiany w zakresie pokrycia terenu.
Obszar ukierunkowany na naturę	„Obszar ukierunkowany na naturę” to obszar poświęcony głównie ochronie lub odbudowie przyrody. Obszary te mogą być położone w danej lokalizacji i obejmować takie elementy, jak dach, fasada i systemy odwadniania zaprojektowane w celu wspierania różnorodności biologicznej. Obszary ukierunkowane na naturę mogą być również zlokalizowane poza obiektem organizacji, pod warunkiem, że taki obszar stanowi własność lub jest (współ)zarządzany przez organizację i jest przede wszystkim poświęcony wspieraniu różnorodności biologicznej. (Dostosowano z rozporządzenia EMAS)
Właśni pracownicy	Pracownicy pozostający w stosunku pracy z jednostką („pracownicy”) oraz osoby niebędące pracownikami, które są indywidualnymi wykonawcami świadczącymi pracę na rzecz jednostki („osoby samozatrudnione”) albo osobami zapewnionymi przez jednostki prowadzące przede wszystkim „działalność związaną z zatrudnieniem” (kod NACE N78).
Wynagrodzenie	Zwykła podstawowa lub minimalna płaca lub uposażenie oraz wszystkie inne korzyści pieniężne lub rzeczowe, otrzymywane przez pracownika bezpośrednio lub pośrednio („składniki uzupełniające lub zmienne”) od swojego pracodawcy z racji swojego zatrudnienia. „Poziom wynagrodzenia” oznacza roczne wynagrodzenie brutto i odpowiadające mu wynagrodzenie godzinowe brutto. „Mediana wynagrodzenia” oznacza wynagrodzenie pracownika, od którego wyższą wartość otrzymuje połowa, a niższą – druga połowa pracowników.
Polityka	Zestaw lub ramy ogólnych celów i zasad w zakresie zarządzania wykorzystywanych przez jednostkę do podejmowania decyzji. W ramach polityki wdraża się strategię jednostki lub jej decyzje w zakresie zarządzania dotyczące istotnej kwestii związanej ze zrównoważonym rozwojem. Każda polityka leży w zakresie odpowiedzialności określonej osoby (określonych osób) i określa się w niej zakres jej stosowania. Ponadto obejmuje co najmniej jeden cel (w stosownych przypadkach związany z wymiernymi celami). Politykę wdraża się za pośrednictwem działań lub planów działania. Na przykład jednostki dysponujące mniejszymi zasobami mogą mieć niewiele polityk (lub nie mieć ich wcale) sformalizowanych w dokumentach sporządzonych w formie pisemnej, ale nie musi to oznaczać, że takich polityk nie posiadają. Jeśli jednostka nie sformalizowała jeszcze polityki, ale wdraża działania lub określiła cele, poprzez które stara się uwzględnić istotnymi tematy i podtematy dotyczące zrównoważonego rozwoju, może je ujawnić.
Zarejestrowany wypadek przy pracy lub zły stan zdrowia związany z pracą	Wypadek przy pracy lub zły stan zdrowia związany z pracą, który powoduje którekolwiek z następujących zdarzeń: śmierć, nieobecność w pracy, ograniczenie pracy lub przeniesienie na inne stanowisko pracy, konieczność poddania się leczeniu wykraczającemu poza pierwszą pomoc, utratę

Projekt standardu VSME

Definicje terminów	Definicja
	przytomności; lub znaczący uraz lub poważne problemy zdrowotne zdiagnozowane przez lekarza lub innego licencjonowanego pracownika służby zdrowia, nawet jeśli nie powodują one śmierci, nieobecności w pracy, ograniczenia pracy lub przeniesienia na inne stanowisko pracy, konieczności poddania się leczeniu wykraczającemu poza pierwszą pomoc lub utraty przytomności. Zarejestrowany oznacza zdiagnozowany przez lekarza lub innego licencjonowanego pracownika służby zdrowia. Urazy, które nie wymagają poddania się leczeniu wykraczającemu poza pierwszą pomoc, zazwyczaj nie podlegają zgłoszeniu.
Recykling	Jakikolwiek proces odzysku, w ramach którego materiały odpadowe są ponownie przetwarzane w wyroby, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach. Obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego, ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk.
Energia odnawialna	Energia z odnawialnych niekopalnych źródeł energii, czyli energia wiatrowa, słoneczna (termiczna i fotowoltaiczna) i geotermalna, energia otoczenia, energia pływów, fal i inne rodzaje niebieskiej energii, energia wodna, biomasa, gaz składowiskowy, gaz z oczyszczalni ścieków i biogaz ⁶ .
Powierzchnie nieprzepuszczalne	Powierzchnie nieprzepuszczalne oznaczają dowolne powierzchnie, gdzie pierwotna gleba została pokryta (np. drogą) w sposób, który sprawia, że pokryty obszar jest nieprzepuszczalny. Ta nieprzepuszczalność może skutkować oddziaływaniem na środowisko. (Źródło: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:02009R1221-20230712)
Informacje szczególnie chronione	Informacje szczególnie chronione określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/697 z dnia 29 kwietnia 2021 r. ustanawiającym Europejski Fundusz Obrony. Informacje szczególnie chronione oznaczają informacje i dane, w tym informacje niejawne, które mają być chronione przed nieuprawnionym dostępem lub ujawnieniem ze względu na obowiązki określone w prawie unijnym lub krajowym lub w celu ochrony prywatności lub bezpieczeństwa osoby fizycznej lub prawnej.
Cele	Wymierne, ukierunkowane na wynik i określone w czasie cele, które MŚP zamierza osiągnąć w odniesieniu do istotnych tematów i podtematów dotyczących zrównoważonego rozwoju. Cele te mogą być ustalane dobrowolnie przez MŚP lub wynikać z wymogów prawnych nałożonych na jednostkę.
Szkolenie	Inicjatywy wdrożone przez jednostkę, które mają na celu utrzymanie poziomu umiejętności lub poprawę umiejętności i wiedzy jej własnych pracowników. Może ono obejmować różne metody, takie jak szkolenie na miejscu i szkolenie internetowe.
Łańcuch wartości	Pełen zakres działań, zasobów i relacji związanych z modelem biznesowym jednostki oraz środowiskiem zewnętrznym, w którym jednostka prowadzi działalność. Łańcuch wartości obejmuje działania, zasoby i relacje, z których jednostka korzysta i na których się opiera, tworząc swoje produkty lub usługi od koncepcji do realizacji, konsumpcji i wycofania z eksploatacji. Istotne działania, zasoby i relacje obejmują: a) istotne działania, zasoby i relacje w

⁶ Art. 2 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).
Styczeń 2024 r.

Definicje terminów	Definicja
	<p>ramach własnych operacji jednostki, takie jak zasoby ludzkie; b) istotne działania, zasoby i relacje w sieciach dostaw, marketingu i dystrybucji, takie jak zaopatrzenie w materiały i usługi oraz sprzedaż oraz dostawa produktów i realizacja usług; oraz c) otoczenie finansowe, geograficzne, geopolityczne i regulacyjne, w którym jednostka prowadzi działalność. Łańcuch wartości obejmuje podmioty na wyższym (ang. upstream) i niższym szczeblu (ang. downstream) łańcucha wartości w stosunku do jednostki. Podmioty znajdujące się na wyższym szczeblu w stosunku do jednostki (np. dostawcy) dostarczają produkty lub świadczą usługi, które są wykorzystywane do rozwijania produktów lub usług jednostki. Podmioty znajdujące się na niższym szczeblu łańcucha wartości od jednostki (np. dystrybutorzy, klienci) otrzymują produkty lub usługi od jednostki.</p>
Płaca	<p>Płaca brutto, z wyłączeniem składników zmiennych, takich jak godziny nadliczbowe i wynagrodzenia motywacyjne, oraz z wyłączeniem dodatków, chyba że są one gwarantowane.</p>
Zużycie wody	<p>Ilość wody pobranej w granicach jednostki (lub zakładu) i nie zwróconej z powrotem do środowiska wodnego lub strony trzeciej w ciągu okresu sprawozdawczego.</p>
Pobór wody	<p>Suma całej wody pobranej w granicach jednostki ze wszystkich źródeł w celu dowolnego wykorzystania w ciągu okresu sprawozdawczego.</p>
Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym	<p>Zadowolający stan równowagi między życiem zawodowym a prywatnym danej osoby. Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym w szerszym znaczeniu obejmuje nie tylko równowagę między życiem zawodowym a prywatnym pod kątem obowiązków rodzinnych lub opiekuńczych, lecz również podział czasu na czas spędzony w pracy i poza nią, który nie obejmuje obowiązków rodzinnych.</p>
Pracownik w łańcuchu wartości	<p>Osoba wykonująca pracę w łańcuchu wartości jednostki, niezależnie od istnienia lub charakteru jakiegokolwiek stosunku umownego zdaną jednostką. W ESRS zakres pracowników w łańcuchu wartości obejmuje wszystkich pracowników w łańcuchu wartości przedsiębiorstwa na wyższym i niższym szczeblu łańcucha wartości, na których przedsiębiorstwo ma lub może mieć istotny wpływ. Chodzi tu o oddziaływanie związane z własnymi operacjami jednostki i jej łańcuchem wartości, w tym za pośrednictwem jej produktów lub usług, a także za pośrednictwem jej relacji biznesowych. Termin ten odnosi się do wszystkich pracowników nieobjętych zakresem terminu „właśni pracownicy” (obejmującym osoby pozostające w stosunku pracy z jednostką („pracownicy”) oraz osoby niebędące pracownikami, które są indywidualnymi wykonawcami świadczącymi pracę na rzecz jednostki („osoby samozatrudnione”) albo osobami zapewnionymi przez jednostki prowadzące przede wszystkim działalność związaną z zatrudnieniem. (kod NACE N78).</p>

Dodatek B: Wykaz kwestii związanych ze zrównoważonym rozwojem

Poniższy dodatek stanowi integralną część [projektu] Standardu. Wykaz tematów dotyczących zrównoważonego rozwoju wraz z powiązаныmi z nimi podtematami i mniejszymi jednostkami tematycznymi należy stosować jako podstawę do określenia, o jakich istotnych kwestiach należy informować.

Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem objęte zakresem [projektu] tematycznych ESRS		
Temat	Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem: Podtemat	Kwestia związane ze zrównoważonym rozwojem: mniejsza jednostka tematyczna
Zmiana klimatu	<ul style="list-style-type: none"> - Przystosowanie się do zmiany klimatu - Łagodzenie zmiany klimatu - Energia 	
Zanieczyszczenie	<ul style="list-style-type: none"> - Zanieczyszczenie powietrza -Zanieczyszczenie wody - Zanieczyszczenie gleby - Zanieczyszczenie organizmów żywych i zasobów żywnościowych - Substancje potencjalnie niebezpieczne - Substancje wzbudzające szczególnie duże obawy 	
Woda i zasoby morskie	<ul style="list-style-type: none"> - Woda - Zasoby morskie 	<ul style="list-style-type: none"> - Zużycie wody - Pobory wody - Zrzuty wody - Zrzuty wody do oceanów - Wydobycie i wykorzystanie zasobów morskich
Różnorodność biologiczna i ekosystemy	<ul style="list-style-type: none"> - Bezpośrednie czynniki oddziaływania na utratę bioróżnorodności 	<ul style="list-style-type: none"> - Zmiana klimatu - Zmiana sposobu użytkowania gruntów, zmiana sposobu użytkowania wód słodkich i mórz - Bezpośrednia eksploatacja - Inwazyjne gatunki obce - Zanieczyszczenie - Inne
	<ul style="list-style-type: none"> - Oddziaływanie na stan gatunków 	<ul style="list-style-type: none"> - Przykłady: - Wielkość populacji danego gatunku - Zagrożenie globalnym wyginięciem gatunku
	<ul style="list-style-type: none"> - Oddziaływanie na zasięg i stan ekosystemów 	<ul style="list-style-type: none"> - Przykłady: - Degradacja gruntów - Pustynnienie - Uszczelnianie gleby
	<ul style="list-style-type: none"> - Oddziaływanie na usługi ekosystemowe i zależności od nich 	
Gospodarka o	<ul style="list-style-type: none"> - Wpływy zasobów, w tym 	

Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem objęte zakresem [projektu] tematycznych ESRS		
Temat	Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem: Podtemat	Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem: mniejsza jednostka tematyczna
obiegu zamkniętym	<ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie zasobów - Wpływy zasobów związane z produktami i usługami - Odpady 	
Właśni pracownicy /	<ul style="list-style-type: none"> - Warunki pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - Bezpieczeństwo zatrudnienia - Czas pracy - Odpowiednia płaca - Dialog społeczny - Wolność zrzeszania się, istnienie rad zakładowych oraz prawa pracowników do informacji, konsultacji i uczestnictwa - Rokowania zbiorowe, w tym odsetek pracowników objętych układami zbiorowymi - Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym - Bezpieczeństwo i higiena pracy
	<ul style="list-style-type: none"> - Równe traktowanie i równość szans dla wszystkich 	<ul style="list-style-type: none"> - Równouprawnienie płci i równość wynagrodzeń za pracę o takiej samej wartości - Szkolenia i rozwój umiejętności - Zatrudnienie i integracja osób z niepełnosprawnościami - Środki zapobiegania przemocy i nękanii w miejscu pracy - Różnorodność
	<ul style="list-style-type: none"> - Inne prawa związane z pracą 	<ul style="list-style-type: none"> - Praca dzieci - Praca przymusowa - Odpowiednie warunki mieszkaniowe - Prywatność
Pracownicy w łańcuchu wartości	<ul style="list-style-type: none"> - Warunki pracy 	<ul style="list-style-type: none"> - Bezpieczeństwo zatrudnienia - Czas pracy - Odpowiednia płaca - Dialog społeczny - Wolność zrzeszania się, w tym istnienie rad zakładowych - Rokowania zbiorowe - Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym - Bezpieczeństwo i higiena pracy
	<ul style="list-style-type: none"> - Równe traktowanie i równość szans dla wszystkich 	<ul style="list-style-type: none"> - Równouprawnienie płci i równość wynagrodzeń za pracę o takiej samej wartości - Szkolenia i rozwój umiejętności - Zatrudnienie i integracja osób z niepełnosprawnościami - Środki zapobiegania przemocy i nękanii w miejscu pracy

Kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem objęte zakresem [projektu] tematycznych ESRS		
Temat	Kwestia związana ze zrównoważonym rozwojem: Podtemat	Kwestia związane ze zrównoważonym rozwojem: mniejsza jednostka tematyczna
		- Różnorodność
	- Inne prawa związane z pracą	- Praca dzieci - Praca przymusowa - Odpowiednie warunki mieszkaniowe - Woda i warunki sanitarne - Prywatność
Dotknięte społeczności	- Prawa gospodarcze, społeczne i kulturalne społeczności	- Odpowiednie warunki mieszkaniowe - Odpowiednia żywność - Woda i warunki sanitarne - Oddziaływanie na grunty - Oddziaływanie na bezpieczeństwo
	- Prawa obywatelskie i polityczne społeczności	- Wolność wypowiedzi - Wolność zgromadzania się - Oddziaływanie na obrońców praw człowieka
	- Prawa ludności rdzennej	- Wcześniejsza, dobrowolna i świadoma zgoda - Samostanowienie - Prawa kulturalne
Konsumenci i użytkownicy końcowi	- Oddziaływanie informacji na konsumentów lub użytkowników końcowych	- Prywatność - Wolność wypowiedzi - Dostęp do informacji (wysokiej jakości)
	- Bezpieczeństwo osobiste konsumentów lub użytkowników końcowych	- Bezpieczeństwo i higiena pracy - Bezpieczeństwo osoby - Ochrona dzieci
	- Włączenie społeczne konsumentów lub użytkowników końcowych	- Niedyskryminacja - Dostęp do produktów i usług - Odpowiedzialne praktyki marketingowe
Prowadzenie działalności gospodarczej	- Kultura korporacyjna - Ochrona sygnalistów - Dobrostan zwierząt - Zaangażowanie polityczne - Zarządzanie stosunkami z dostawcami, w tym praktyki płatnicze	
	- Korupcja i przekupstwo	- Zapobieganie oraz wykrywanie, w tym szkolenie - Incydenty

Dodatek C – przeznaczony dla uczestników rynku finansowego, którzy są użytkownikami informacji opracowanych przy użyciu niniejszego [projektu] Standardu

194. Niniejszy dodatek ma znaczenie dla użytkowników sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju. Poniższa tabela przedstawia punkty danych związane ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych, które są zawarte w poszczególnych modułach niniejszego Standardu.
195. W kolumnie „Numer i tytuł ujawnienia” wskazano ujawnienia zawarte w poszczególnych modułach (tj. moduł podstawowy, moduł opisowy – PAT i moduł ujawnień informacji dla partnerów biznesowych), które stanowią punkty danych związane ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych. W kolumnie „Tabela 1 rozporządzenia SFDR lub Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru lub Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych” wskazano, w jaki sposób ujawnienia odnoszą się do tych regulacji, które są istotne dla użytkowników sprawozdania w zakresie zrównoważonego rozwoju (banki, inni inwestorzy).

Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)	Numer i tytuł ujawnienia	Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)
Moduł podstawowy		
Kwestie z zakresu środowiska naturalnego	<p>Ujawnienie B 3 – Energia i emisje gazów cieplarnianych</p> <p>Jednostka ujawnia informacje o całkowitym zużyciu energii w MWh w podziale na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) paliwa kopalne; oraz (b) energię elektryczną, według danych zawartych w rachunkach za media (wraz z podziałem na źródła odnawialne i nieodnawialne, o ile taka informacja jest dostępna). 	SFDR ⁷
Kwestie z zakresu środowiska naturalnego	<p>Ujawnienie B 3 – Energia i emisje gazów cieplarnianych</p> <p>Jednostka ujawnia swoje szacunkowe emisje gazów cieplarnianych brutto w tonach ekwiwalentu dwutlenku węgla (t ekwiwalentu CO₂) z uwzględnieniem zasad,</p>	SFDR ⁸ Wskaźnik referencyjny Taksonomia UE ⁹

⁷ Rozporządzenie (UE) 2019/2088 (SFDR), obowiązkowy wskaźnik nr 5 w tabeli 1 w załączniku I („Udział zużytej i wyprodukowanej energii ze źródeł nieodnawialnych”).

⁸ Rozporządzenie (UE) 2019/2088 (SFDR), obowiązkowe wskaźniki nr 1 i nr 2 w tabeli 1 w załączniku I („Emisje gazów cieplarnianych”; „Ślad węglowy”); oraz rozporządzenie (UE) 2020/1816 o wskaźnikach referencyjnych, art. 5 ust. 1, art. 6 i art. 8 ust. 1.

⁹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088
Styczeń 2024 r.

Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)	Numer i tytuł ujawnienia	Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)
	wymogów i wytycznych zawartych w treści <u>GHG Protocol Corporate Standard</u> (Standard rachunkowości i sprawozdawczości przedsiębiorstw do Protokołu w sprawie emisji gazów cieplarnianych), w tym: <ul style="list-style-type: none"> (a) emisje gazów cieplarnianych zakresu 1 w t ekwiwalentu dwutlenku węgla (ze źródeł, które stanowią własność jednostki lub są przez nią zarządzane); oraz (b) emisje gazów cieplarnianych zakresu 2 według metody opartej na lokalizacji w t ekwiwalentu dwutlenku węgla (tj. emisje pochodzące z wytwarzania nabytej energii). 	
Kwestie z zakresu środowiska naturalnego	Ujawnienie B 4 – Zanieczyszczenie powietrza, wody i gleby Jednostka ujawnia, w stosownych przypadkach, zanieczyszczenia, które emituje do powietrza, wody i gleby, które na mocy prawa ma obowiązek zgłaszać właściwym organom (np. na mocy dyrektywy w sprawie emisji przemysłowych i Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń) lub które ma obowiązek zgłaszać zgodnie z systemem zarządzania środowiskowego, takim jak EMAS.	SFDR ¹⁰
Kwestie z zakresu środowiska naturalnego	Ujawnienie B 5 – Bioróżnorodność Jednostka ujawnia liczbę i powierzchnię (w hektarach) lokalizacji posiadanych, dzierżawionych lub zarządzanych przez nią i znajdujących się na obszarach wrażliwych pod względem bioróżnorodności lub w ich pobliżu.	SFDR ¹¹
Kwestie społeczne	Ujawnienie B 9 – Pracownicy – Bezpieczeństwo i	SFDR ¹²

¹⁰ Rozporządzenie (UE) 2019/2088 (SFDR), ponieważ informacje te uzyskano na podstawie: a) dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 2 w tabeli 2 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Emisje zanieczyszczeń powietrza”); b) wskaźnika nr 8 w tabeli 1 w załączniku I („Emisje do wody”); c) wskaźnika nr 1 w tabeli 2 w załączniku I („Emisje zanieczyszczeń nieorganicznych”); oraz d) wskaźnika nr 3 w tabeli 2 w załączniku I („Emisje substancji zubożających warstwę ozonową”).

¹¹ Rozporządzenie (UE) 2019/2088 (SFDR), obowiązkowy wskaźnik nr 7 w tabeli 1 w załączniku I („Działania mające niekorzystny wpływ na obszary wrażliwe pod względem bioróżnorodności”).

¹² Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ odzwierciedlają dodatkowy wskaźnik związany z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za Styczeń 2024 r.

<p>Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)</p>	<p>Numer i tytuł ujawnienia</p>	<p>Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)</p>
	<p>higiena pracy Jednostka ujawnia następujące informacje:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) liczbę ofiar śmiertelnych w wyniku urazów związanych z pracą i złego stanu zdrowia związanego z pracą; (b) liczbę i wskaźnik wypadków związanych z pracą podlegających zgłoszeniu. 	<p>Wskaźnik referencyjny</p>
<p>Kwestie społeczne</p>	<p>Ujawnienie B 10 – Pracownicy – Wynagrodzenia, rokowania zbiorowe i szkolenia Jednostka ujawnia dysproporcję płacową między pracownikami płci żeńskiej i męskiej w ujęciu procentowym. Jednostka może pominąć to ujawnienie, jeśli liczba jej pracowników nie przekracza 150.</p>	<p>SFDR¹³</p>
<p>Kwestie społeczne</p>	<p>Ujawnienie B 12 – Wyroki skazujące i grzywny za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw W przypadku otrzymania wyroków skazujących i grzywnien w okresie sprawozdawczym, jednostka ujawnia liczbę wyroków skazujących oraz kwotę grzywnien za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw.</p>	<p>Wskaźnik referencyjny¹⁴</p>
<p>Moduł opisowy – PAT</p>		
<p>Kwestie społeczne</p>	<p>Czynnik właściwy dla danego podmiotu przy ujawnianiu informacji na temat emisji gazów cieplarnianych zgodnie z B 3 (moduł podstawowy)</p>	<p>SFDR¹⁵ Wskaźnik referencyjny Taksonomia UE¹⁶</p>

pomocą wskaźnika nr 2 w tabeli 3 w załączniku I do odpowiedniego rozporządzenia delegowanego w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Wskaźnik występowania wypadków”) oraz administratorom wskaźników referencyjnych w zakresie ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816 określonych za pomocą wskaźnika „Średni ważony współczynnik wypadków, obrażeń, ofiar śmiertelnych” w sekcjach 1 i 2 załącznika II.

¹³ Rozporządzenie (UE) 2019/2088 (SFDR), obowiązkowy wskaźnik nr 12 w tabeli I w załączniku I („Nieskorygowana luka płacowa między kobietami a mężczyznami”) oraz rozporządzenie (UE) 2020/1816 o wskaźnikach referencyjnych, wskaźnik „Średnia ważona luka płacowa między kobietami a mężczyznami” w sekcji 1 i 2 załącznika II.

¹⁴ Rozporządzenie (UE) 2020/1816 o wskaźnikach referencyjnych, wskaźnik „Liczba wyroków skazujących za naruszenie przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw” w sekcji 1 i 2 załącznika II.

¹⁵ Rozporządzenie (UE) 2019/2088 (SFDR), obowiązkowe wskaźniki nr 1 i nr 2 w tabeli 1 w załączniku I („Emisje gazów cieplarnianych”; „Ślad węglowy”); oraz rozporządzenie (UE) 2020/1816 o wskaźnikach referencyjnych, art. 5 ust. 1, art. 6 i art. 8 ust. 1.

¹⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie Styczeń 2024 r.

<p>Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)</p>	<p>Numer i tytuł ujawnienia</p>	<p>Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)</p>
	<p>W przypadku ujawniania emisji zakresu 1 i 2, jeżeli jednostka ujawnia informacje właściwe dla danego podmiotu dotyczące swoich emisji zakresu 3, przedstawia je wraz z informacjami wymaganymi w pkt „B 3 – Energia i emisje gazów cieplarnianych”.</p>	
<p>Kwestie z zakresu zarządzania / ładu korporacyjnego (ang. governance)</p>	<p>Ujawnienie N 3 – Zarządzanie istotnymi kwestiami związanymi ze zrównoważonym rozwojem</p> <p>Jeżeli jest to istotne, jednostka ujawnia, czy podejmuje następujące kroki wspierające zapobieganie incydentom w zakresie korupcji lub przekupstwa:</p> <p style="padding-left: 40px;">(c) wszelkie działania w celu zaradzenia naruszeniom procedur i norm w zakresie przeciwdziałania korupcji i przekupstwu.</p>	<p>SFDR¹⁷</p>
<p>Moduł ujawnień informacji dla partnerów biznesowych</p>		
<p>Kwestie z zakresu zarządzania / ładu korporacyjnego (ang. governance)</p>	<p>Ujawnienie BP 1 – Przychody z niektórych sektorów</p> <p>W stosownych przypadkach jednostka przedstawia oświadczenie wskazujące, wraz z powiązаныmi przychodami, że jednostka prowadzi działalność związaną z:</p> <p style="padding-left: 40px;">(a) kontrowersyjnymi rodzajami broni, takimi jak miny przeciwpiechotne, amunicja kasetowa, broń chemiczna i broń</p>	<p>SFDR¹⁸</p> <p>Wskaźnik referencyjny¹⁹</p>

ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088

¹⁷ Rozporządzenie (UE) 2019/2088 (SFDR), dodatkowy wskaźnik nr 17 w tabeli 3 w załączniku I („Przypadki niepodejmowania wystarczających działań w przypadku naruszeń norm w zakresie przeciwdziałania korupcji i przekupstwu”); oraz rozporządzenie (UE) 2020/1816 o wskaźnikach referencyjnych, wskaźnik „Liczba wyroków skazujących i kwota grzywnien za naruszenia przepisów antykorupcyjnych i przepisów w sprawie zwalczania przekupstw” w sekcji 1 i 2 załącznika II.

¹⁸ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 14 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Ekspozycja z tytułu kontrowersyjnych rodzajów broni (miny przeciwpiechotne, amunicja kasetowa, broń chemiczna i broń biologiczna)”).

¹⁹ Art. 12 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2020/1818 o wskaźnikach referencyjnych: „Administratorzy unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego wykluczają z tych wskaźników wszystkie następujące przedsiębiorstwa: przedsiębiorstwa zaangażowane w jakąkolwiek działalność związaną z bronią kontrowersyjną;” oraz załącznik II do rozporządzenia (UE) 2020/1816 o wskaźnikach referencyjnych: „Średni ważony udział składników wskaźnika referencyjnego w sektorze produkującym broń kontrowersyjną.”

Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)	Numer i tytuł ujawnienia	Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)
	biologiczna; lub	
	(b) uprawą i produkcją tytoniu; lub	Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru ²⁰ Wskaźnik referencyjny ²¹
	(c) sektorem paliw kopalnych (węglem, ropą naftową i gazem) (tj. osiąga przychody z działalności związanej z poszukiwaniem, górnictwem, wydobyciem, produkcją, przetwarzaniem, magazynowaniem, rafinacją lub dystrybucją, w tym transportem i magazynowaniem paliw kopalnych zdefiniowanych w art. 2 pkt 62 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1999 17) oraz handlem tymi paliwami, uwzględniając dezagregację przychodów pochodzących z węgla, ropy naftowej i gazu); lub (d) produkcją chemikaliów, tj. jej działalność jest objęta działem 20.2 w załączniku I do	SFDR ²² Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru ²³ Wskaźnik referencyjny ²⁴ SFDR ²⁵

²⁰ Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru: Wzór 1: Portfel bankowy – Ryzyko przejścia związane ze zmianą klimatu: Przedsiębiorstwa prowadzące działalność związaną z produkcją wyrobów tytoniowych wykluczone z unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. (d)–(g) oraz zgodnie z art. 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie norm dotyczących klimatycznych wskaźników referencyjnych

²¹ Informacje te są potrzebne administratorom wskaźników referencyjnych w zakresie ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1818 określonych w art. 12 ust. 1 lit. b) oraz rozporządzeniu (UE) 2020/1816 o wskaźnikach referencyjnych załącznik II: „Średni ważony udział składników wskaźnika referencyjnego w sektorze tytoniowym.”

²² Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 4 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Ekspozycja z tytułu przedsiębiorstw działających w sektorze paliw kopalnych”).

²³ Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru: Wzór 1: Portfel bankowy – Ryzyko przejścia związane ze zmianą klimatu: Przedsiębiorstwa prowadzące działalność związaną górnictwem i wydobywaniem wykluczone z unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego zgodnie z art. 12 ust. 1 lit. (d)–(g) oraz zgodnie z art. 12 ust. 2 rozporządzenia w sprawie norm dotyczących klimatycznych wskaźników referencyjnych

²⁴ Art. 12 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2020/1818 o wskaźnikach referencyjnych.

²⁵ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 9 w tabeli II w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Inwestycje w spółki produkujące chemikalia”).

Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)	Numer i tytuł ujawnienia	Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)
	rozporządzenia (WE) nr 1893/2006.	
Kwestie z zakresu zarządzania / ładu korporacyjnego (ang. governance)	Ujawnienie BP 2 – Wskaźnik zróżnicowania organu zarządzającego pod względem płci Jeśli jednostka posiada organ zarządzający, ujawnia powiązany wskaźnik jego zróżnicowania pod względem płci.	SFDR²⁶ Wskaźnik referencyjny²⁷
Kwestie z zakresu środowiska naturalnego	Ujawnienie BP 3 – Cel redukcji emisji gazów cieplarnianych Jeżeli jednostka ustanowiła cele redukcji emisji gazów cieplarnianych, przedstawia swoje cele redukcji emisji gazów cieplarnianych dla: (a) emisji zakresu 1; oraz (b) emisji zakresu 2.	SFDR²⁸ Wskaźnik referencyjny²⁹
Kwestie z zakresu	Ujawnienie BP 4 – Plan przejścia dotyczący	Wskaźnik referencyjny³⁰

²⁶ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównym niekorzystnym skutkiem określonym za pomocą wskaźnika nr 13 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 z dnia 6 kwietnia 2022 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 w zakresie zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Zróżnicowanie członków zarządu ze względu na płeć”).

²⁷ Informacje te są potrzebne administratorom wskaźników referencyjnych w zakresie ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu delegowanemu Komisji (UE) 2020/1816 z dnia 17 lipca 2020 r. uzupełniającemu rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 określonych za pomocą wskaźnika „Średni ważony stosunek liczby kobiet do liczby mężczyzn wśród członków zarządu” w sekcji 1 i 2 załącznika II.

²⁸ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088 (rozporządzeniu w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych), ponieważ uzyskuje się je z dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 4 w tabeli II w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Inwestycje w spółki nierealizujące inicjatyw na rzecz redukcji emisji dwutlenku węgla”), i są zgodne z art. 6 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych transformacji klimatycznej).

²⁹ Art. 12 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2020/1818 o wskaźnikach referencyjnych, „Administratorzy unijnych wskaźników referencyjnych transformacji klimatycznej i administratorzy unijnych wskaźników referencyjnych dostosowanych do porozumienia paryskiego mogą zwiększyć w swoich wskaźnikach referencyjnych wagę przypisywaną emitentom papierów wartościowych wchodzących w skład portfela referencyjnego, którzy ustalają i publikują cele w zakresie redukcji emisji gazów cieplarnianych, jeżeli spełnione są następujące warunki: (a) emitenci papierów wartościowych wchodzących w skład portfela referencyjnego publikują w sposób spójny i dokładny emisje gazów cieplarnianych z zakresów 1, 2 i 3; (b) emitenci papierów wartościowych wchodzących w skład portfela referencyjnego zmniejszyli swoją intensywność emisji gazów cieplarnianych lub, w stosownych przypadkach, swoje emisje gazów cieplarnianych w ujęciu bezwzględny, w tym emisje gazów cieplarnianych z zakresów 1, 2 i 3, średnio o co najmniej 7% rocznie przez co najmniej trzy kolejne lata.”

³⁰ Informacje te są zgodne z art. 2 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1119 (Europejskie prawo o klimacie); oraz z art. 2 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2020/1818 (rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych transformacji klimatycznej).

Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)	Numer i tytuł ujawnienia	Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)
środowiska naturalnego	<p>Łagodzenia zmiany klimatu</p> <p>Jednostka przedstawia informacje na temat swojego planu przejścia dotyczącego łagodzenia zmiany klimatu wraz z wyjaśnieniem, w jaki sposób cele redukcji emisji gazów cieplarnianych uwzględniają ograniczenie globalnego ocieplenia do 1,5°C zgodnie z porozumieniem paryskim.</p>	
Kwestie z zakresu środowiska naturalnego	<p>Ujawnienie BP 5 – Ryzyko fizyczne wynikające ze zmiany klimatu</p> <p>Jednostka ujawnia antycypowane skutki finansowe w odniesieniu do spółki, jakie mogą wynikać z ryzyka fizycznego wynikającego ze zmiany klimatu, w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) kwotę pieniężną i udział procentowy łącznych aktywów jednostki, które mogą być obciążone istotnymi ryzykami fizycznymi w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej przed uwzględnieniem działań związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu, zdezagregowane według gwałtownego i długotrwałego ryzyka fizycznego; (b) udział procentowy aktywów obciążonych istotnymi ryzykami fizycznymi, którego to udziału dotyczą działania związane z przystosowaniem się do zmiany klimatu; (c) lokalizację znaczących aktywów obciążonych istotnymi ryzykami fizycznymi; (d) kwotę pieniężną i udział procentowy (odsetek) przychodów netto z działalności gospodarczej obciążonych istotnymi ryzykami fizycznymi w krótko-, średnio- i długoterminowej perspektywie czasowej; 	<p>Wskaźnik referencyjny³¹</p> <p>Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru³²</p>

³¹ Załącznik II do rozporządzenia (UE) 2020/1816 o wskaźnikach referencyjnych: Czynniki z zakresu ochrony środowiska według rodzaju aktywów bazowych wskaźnika referencyjnego.

³² Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru – Wzór 5: Portfel bankowy – Ryzyko fizyczne związane ze zmianami klimatu: Ekspozycje podlegające ryzyku fizycznemu oraz wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru – Wzór 2: Portfel bankowy – Ryzyko przejścia związane ze zmianą klimatu: Kredyty zabezpieczone nieruchomościami – efektywność energetyczna zabezpieczeń.
Styczeń 2024 r.

Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)	Numer i tytuł ujawnienia	Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)
	oraz (e) podział wartości bilansowej aktywów nieruchomości jednostki w podziale według klas efektywności energetycznej.	
Kwestie z zakresu środowiska naturalnego	Ujawnienie BP 6 – Wskaźnik odpadów niebezpiecznych i odpadów promieniotwórczych Jednostka ujawnia całkowitą ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych i odpadów promieniotwórczych (przy czym odpady promieniotwórcze zdefiniowano w art. 3 ust. 7 dyrektywy Rady 2011/70/Euratom).	SFDR³³
Kwestie społeczne	Ujawnienie BP 7: Zgodność z instrumentami uznanymi na szczeblu międzynarodowym Jednostka ujawnia, czy jej polityka dotycząca własnych pracowników jest zgodna z odnośnymi instrumentami uznanymi na szczeblu międzynarodowym, w tym z Wytocznymi ONZ dotyczącymi biznesu i praw człowieka.	Wskaźnik referencyjny³⁴
Kwestie społeczne	Ujawnienie BP 8: Procesy nadzorowania przestrzegania zasad i mechanizmy przeciwdziałania przypadkom naruszeń Jednostka ujawnia informacje, czy wdrożyła procesy mające na celu monitorowanie zgodności z zasadami Wytocznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych i Wytocznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, w tym z zasadami i prawami określonymi w Międzynarodowej karcie praw człowieka oraz ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych	SFDR³⁵

³³ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 9 w tabeli I w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Wskaźnik odpadów niebezpiecznych i odpadów promieniotwórczych”).

³⁴ Informacje te są potrzebne administratorom wskaźnika referencyjnego w celu ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, jak określono za pomocą wskaźnika „Ekspozycja portfela referencyjnego na przedsiębiorstwa nieposiadające strategii w zakresie należytej staranności w odniesieniu do kwestii objętych podstawowymi konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy nr 1–8” w sekcji 1 i 2 załącznika II.

³⁵ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 11 w tabeli 1 w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji.

Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)	Numer i tytuł ujawnienia	Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)
	w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy, lub mechanizm rozpatrywania skarg w sprawie naruszeń powyższych standardów w odniesieniu do swoich własnych pracowników.	
Kwestie społeczne	<p>Ujawnienie BP 9 – Naruszenia Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych lub Wytycznych ONZ (w tym zasad i praw określonych w ośmiu podstawowych konwencjach wskazanych w Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz w Międzynarodowej karcie praw człowieka)</p> <p>Jednostka ujawnia informacje, czy w roku sprawozdawczym miały miejsce jakiegokolwiek naruszenia Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka, Deklaracji Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczącej podstawowych zasad i praw w pracy oraz Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych w odniesieniu do jej własnych pracowników.</p>	<p>SFDR³⁶</p> <p>Wskaźnik referencyjny³⁷</p>
Kwestie społeczne	<p>Ujawnienie BP 10 – Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym</p> <p>Jednostka ujawnia odsetek pracowników:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) uprawnionych do skorzystania z urlopu ze względów rodzinnych z podziałem według płci; oraz (b) którzy skorzystali z urlopu ze względów rodzinnych z podziałem według płci. <p>Urlop ze względów rodzinnych obejmuje urlop macierzyński, urlop ojcowski, urlop rodzicielski lub ze</p>	<p>Uczestnicy rynku finansowego wymagają od klientów ujawniania działań mających na celu wspieranie równości płci i równych szans. Aby zachować spójność ze standardem sprawozdawczości przeznaczonych dla MŚP notowanych na giełdzie (LSME), starano się dostosować do odpowiedniego wskaźnika.</p>

³⁶ Informacje te są potrzebne uczestnikom rynku finansowego podlegającym rozporządzeniu (UE) 2019/2088, ponieważ uzyskuje się je z obowiązkowego i dodatkowego wskaźnika związanego z głównymi niekorzystnymi skutkami określonymi za pomocą wskaźnika nr 10 w tabeli I w załączniku I oraz wskaźnika nr 14 w tabeli III w załączniku I do rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/1288 w odniesieniu do zasad ujawniania informacji na temat zrównoważonych inwestycji („Naruszenia zasad inicjatywy ONZ Global Compact i Wytycznych OECD dla przedsiębiorstw międzynarodowych” oraz „Liczba zidentyfikowanych przypadków poważnych kwestii i incydentów dotyczących poszanowania praw człowieka”).

³⁷ Informacje te są potrzebne administratorom wskaźników referencyjnych w celu ujawniania czynników ESG podlegających rozporządzeniu (UE) 2020/1816, określonych za pomocą wskaźnika „Liczba składników wskaźnika referencyjnego, wskazujących na naruszenia w sferze społecznej (w wartości bezwzględnej oraz w wartości względnej, jako odsetek wszystkich składników wskaźnika referencyjnego), o których mowa w międzynarodowych traktatach i konwencjach, zasadach ONZ oraz, w stosownych przypadkach, prawie krajowym” w sekcjach 1 i 2 załącznika II.

Styczeń 2024 r.

Temat: Kwestie z zakresu środowiska naturalnego / społeczne/ zarządzania (ładu korporacyjnego)	Numer i tytuł ujawnienia	Tabela 1 rozporządzenia SFDR Lub EBA Pillar 3 (Wykonawcze standardy techniczne EUNB w ramach trzeciego filaru) Lub Benchmark Regulation (Rozporządzenie o wskaźnikach referencyjnych)
	względów rodzinnych i urlop opiekuńczy.	
Kwestie społeczne	<p>Ujawnienie BP 11 – Liczba praktykantów</p> <p>Jednostka ujawnia liczbę praktykantów w okresie sprawozdawczym.</p>	<p>Posiadanie praktykantów ma szczególne znaczenie dla jednostek w UE pod względem tworzenia miejsc pracy i szkolenia młodych pracowników i zostało to uwzględnione w postaci wskaźnika. Należy zauważyć, że definicja i przepisy dotyczące praktykantów różnią się w poszczególnych państwach członkowskich UE, a wymagane informacje nie mają wpływu na ich status w świetle obowiązujących przepisów prawa.</p>